

REFERENCES

- American Heritage Dictionary of the English Language. 2004. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)
- Archawanichakul, K. and Kerdsawang, P. 1997. The Status of Hill Tribe and Minority People in Thailand. A Paper presented in The National Seminar for Research Project on Thailand's Alternative Policies in Importing Transnational Labors: The Study of Fact from Stakeholders, Legal Review and Government's Management System Analysis. 26 – 28 May 1997. Siam City Hotel, Bangkok. Nakornpathom: Institute of Population and Social Research, Mahidol University
- Boonwanno, T. 2007. Marginalization as a Result of the Statelessness of Rom Thai Villagers, Mae Ai District, Chiang Mai Province. Master's Thesis, Southeast Asian Studies, Graduate School, Chulalongkorn University.
- Boyden, J. and Hart, J. 2007. The Statelessness of the World's Children. [Online]. Children & Society 21: 237–248. Available from: www.blackwell-synergy.com/doi/abs/10.1111/j.1099-0860.2007.00128.x (8 March 2008)
- Bureau of Population, Refugees and Migration (PRM), U.S. Department of State. 2007. Spotlight on a Hidden Problem: Statelessness. [Online]. Available from: <http://www.state.gov/documents/organization/86267.pdf> (8 March 2008)
- Chiang Rai Provincial Administration Office. 2008. Province Summary 2008. [Online]. Available from: <http://www.chiangrai.net/cpoc/2009/Articles/viewArticle.aspx?A=11> (15 January 2009)
- Civil Registration Division, Registration Administration Bureau, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior. 2001. Handbook of Determining Personal Status of Highlanders Vol. 2 (Identification Card of Minorities). Asaraksadindan Ministry of Interior: Bangkok.

Collins Discovery Encyclopedia. 2003. [Online]. Available from: <http://www.thefreedictionary.com/country> (25 March 2008)

Collins Essential English Dictionary. 2006. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)

Columbia Encyclopedia. 2008. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)

Concise Oxford Dictionary of Politics. 2003. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)

Department of Public Welfare. 2002. Highland community within 20 provinces of Thailand, 2002. Bangkok: Department of Public Welfare, Ministry of Social Development and Human Security.

Dictionary of Geography. 2004. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)

Encyclopedia Britannica, 2006. Britannica Concise Encyclopedia. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (18 July 2008)

Inter Mountain Peoples Education and Culture in Thailand (IMPECT) et al. 2005. Proceeding of A Public Forum on “Rights and Personal Legal Status of Tribes and Ethnics in Thailand. 28-30 June 2005. Rydges Amora Tapae Chiangmai Hotel, ChiangMai

Jiamwiriya, B. 2003. General Laws for Households: A Handbook for Official Contact. 3rd Ed. Bangkok: Amarin

Goldston, J.A. 2004. Legal Approaches to Combating Statelessness. [Online]. A speech given in the UNHCR Executive Committee Panel Discussion on 50th Anniversary of the 1954 Convention relating to the Status of Stateless People.

6 October 2004. Geneva. Available from: <http://snap.archivum.ws/dspace/bitstream/10039/6541/1/Address.pdf> (25 March 2008)

Goldston, J.A. 2006. Holes in the Rights Framework: Racial Discrimination, Citizenship, and the Rights of Noncitizens. [Online]. Available from: http://www.justiceinitiative.org/db/resource2?res_id=103564 (28 January 2008)

K Dictionaries. 2008. Kernerman English Learner's Dictionary. [Online]. Available from: <http://www.thefreedictionary.com> (25 March 2008)

Khemcharoen, S. 2004. The Rights to Education of Statelessperson in Thailand. Master's Thesis, Faculty of Law, Thammasat University

Kitprayoon, S and Ngam-au-rulert, C. 2001. Practical Manual to a Person Gain Correct Personal Legal Status. Bangkok: Duantula

Lynch, M. 2005. Live on Hold: The Human Cost of Statelessness. [Online]. Washington DC: Refugees International. Available from: http://www.refugeesinternational.org/files/5051_file_stateless_paper.pdf (28 January 2008)

Mirror Foundation (MF). 2008. Flowchart for DNA Test. A poster distributed by the Mirror Foundation under the project of "DNA Test".

Office of Welfare Promotion, Protection, and Empowerment of Vulnerable Groups (OPPEV), The Human Rights Sub-Committee on Ethnic Minorities, Stateless, Migrant Workers and Displaced Persons, The Lawyer Council of Thailand. 2004. A Report of The Child's Rights Protection Seminar on Problems on Birth Registration. 12 September 2002. Soul Twin Tower Hotel, Bangkok. Bangkok: P. Press

Oxford Pocket Dictionary of Current English. 2008. [Online]. Available from: <http://www.answers.com> (25 March 2008)

- Pinyowattanacheap, B. 2005. Reporters and Mobilization Roles in Public Policy on Nationalityless. Master's Thesis, Faculty of Law, Chulalongkorn University
- Rasmussen, P.R. 2001. Nations or State: An Attempt at Definition. [Online]. Available from: <http://www.scholiast.org/nations/whatisanation.html> (25 March 2008)
- Rosenberg, M. 2004. Country, State, and Nation: Defining an Independent Country. [Online]. Available from: <http://geography.about.com/cs/politicalgeog/a/statenation.htm> (25 March 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 1997. Research Report on Assimilations of Aliens into Thai society: A Review of Laws, Problems, and Policy Alternatives. Nakornpathom: The Social and Population Research Institute, Mahidol University
- Saisoonthorn, P.K. 1998. The Government's Process in Managing Thai Citizens with Alien Characteristics. [Online]. Rabhi Day's Memorial Book 1998. The 50th Law Graduate Committee. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=167&file=149.pdf&fol=1> (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2000. Determining Thainess in Highland People. A paper presented in a Workshop for the Officials and Authorized Bodies Concerning Granting Thai Nationality to Highland People. 15-16 June 2000. Pornping Tower Hotel, Chiang Mai.
- Saisoonthorn, P.K. 2001. Thai Laws Related to Migrants in Thailand. 2nd Ed. Bangkok: Winyoochon.

Saisoonthorn, P.K. 2002. Displaced Burmese: Examples of Methods in Eliminate Problems of Statelessness of Burmese Minorities Who Become Assimilated to Thai Society and Culture. [Online]. Rabhi Day's Memorial Book 2002. Faculty of Law, Thammasat University. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=388&file=362.pdf&fol=1>(18 February 2008)

^ASaisoonthorn, P.K. 2003. Inspection and Assessment of Statelessness Situation in Thailand for the National Human Rights Committee. [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=54&file=44.pdf&fol=1> (18 February 2008)

^BSaisoonthorn, P.K. 2003. Personal Legal Status to the Right to Have Nationality of Children With Problems in Proving Identity. [Online]. Human Rights Journal 1, 2: 11-36. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=401&file=375.pdf&fol=1> (12 February 2008)

^CSaisoonthorn, P.K. 2003. "Children with problems of proving rights to Thai Nationality, in Thailand" [Online]. Thailand Human Rights Journal, 1:45 – 58. Available from: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=400&file=374.pdf&fol=1> (18 March 2008)

Saisoonthorn, P.K. 2004. Suggestions to Manage Problems of Stateless and Nationality-less People in Thailand: Document under the Research Project on Impacts of Statelessness and Nationalitylessness of Children, Youth and Their Families in Thai Society: Examination and Ideas in Solving the Problem. [Online]. Reported to The Meeting to fin the resolution in solving problems of stateless persons in Thailand. 17 July 2004 at the Office of National Security Council, Thai Government House Available From: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=58 &d_id=58 (18 February 2008)

Saisoonthorn, P.K. 2005. Explanations of Thai Nationality Laws. 4th Ed. Bangkok: Winyoochon.

- Saisoonthorn, P.K. 2006. Stateless and Natinality-less Children in Thailand: Who are they? How are they classified? How to solve the problem? [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=392&file=366.pdf&fol=1>. (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2007. Nationality Development in Thailand and Effort Engaged by the Thai Government to Reduce Statelessness. [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/downloadphp?id=483&file=451.pdf&fol=1> (18 February 2008)
- Somboon, S. 2005. Information-Seeking Process on Entitled to Thai Nationality of Minority People in Maefahluang District Chiangrai Province. Master's Thesis, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University.
- United Nations (UN). 1948. The Universal Declarations for Human Rights. [Online]. Available from: <http://www.un.org/Overview/rights.html> (12 February, 2008)
- UN. 1954. The Convention Relating to the Status of Stateless Persons. [Online]. Available from: http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/o_c_ref.htm (12 February, 2008)
- United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization (UNESCO). 2005. Nation-States. [Online]. Available from: http://portal.unesco.org/shs/en/ev.phpURL_ID=3022&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (12 February, 2008)
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). 2007. Human Security: Some Refugee and Statelessness Perspectives. [Online]. A Paper presented in The International Conference on Mainstreaming Human Security: The Asian Contribution. 3-5 October 2007. Chulalongkorn University, Bangkok. Available from: <http://humansecurityconf.polsci.chula.ac.th/Documents/Presentations/UNHCR.doc> (28 January 2008)

United Nations Children's Fund (UNICEF). 2006. Child Protection Information Sheet. [Online]. Available from: [http://www.unicef.org/protection/files/Child_Protection_Information_Sheets_\(Booklet\).pdf](http://www.unicef.org/protection/files/Child_Protection_Information_Sheets_(Booklet).pdf) (3 March 2008)

Vital Voice on Global Partnership. 2007. Stateless and Vulnerable to Human Trafficking in Thailand. [Online]. Available from: <http://www.vitalvoices.org/files/docs/Vital%20Voices%20-%20Stateless%20and%20Vulnerable%20to%20Human%20Trafficking%20in%20Thailand.pdf> (3 March 2008)

Zuelow, E. 2007. Benedict Anderson: The Nation as Imagined Community. [Online]. Available from: <http://www.nationalismproject.org/what/anderson.htm> (28 March 2008)

BIBLIOGRAPHY

- Aguettant, J.L. 1996. Impact of Population Registration on Hill tribe Development in Thailand. Asia-Pacific Population Journal 11, 4: 47-72.
- Andersson, M. 2000. The Situated Politics of Recognition, Ethnic Minority, Youth and Identity Work. [Online]. Available from: <http://www.goldsmiths.ac.uk/cucr/pdf/andersson.pdf> (8 March 2008)
- Asian Center for Human Rights (ACHR). 2005. Thailand: Not Smiling on Rights, A shadow report to the Initial Report (CCPR/C/THA/2004/1) of Thailand to the Human Right Committee. [Online]. Available from: <http://www.achrweb.org/reports/Thailand/Thailand0105.pdf> (18 January 2008)
- Charoenpo, A. 2005. Voices of Indigenous Peoples 4th Asean Assembly: Rights of Highlanders Not Being Protected. [Online]. Bangkok Post. 14 May 2005. Available from: <http://www.karencenter.com/showstateless.php?id=1144&comm=det> (8 March 2008)
- Gayem, P. 2007. How Are Nationality and Ethnicity Related to Nation-States? Maticchon. 9 October 2007: 6 [Online]. Available From: <http://www.statelessperson.com/www/?q=node/1449> (18 February 2008)
- Fight Against Child Exploitation (FACE). 2008. Manual for Solving Problems of Personal Legal Status and Birth Registration for People Born in Thailand. Bangkok: UNESCO.
- Kemathananan, S. 2004. The Situation Children and Youth without Nationality in Thailand: A Case Study of Offspring of Illegal Foreign Workers in Muang District, Samut Sakorn Province. Master's Thesis, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University
- Maninger, S. 1997. Ethic Confrontation - Security Implications of Policies Towards Ethnic Minorities. [Online]. African Security Review. Vol 6. No 4. Available from: <http://www.iss.co.za/ASR/6No4/Maninger.html> (25 March 2008)

- Maydans, S. 2007. Stateless, With Borders All Around. [Online]. The New York Times. April 8, 2007. Available from: <http://www.nytimes.com/2007/04/08/weekinreview/08mydans.html?fta=y> (25 March 2008)
- Nonthawasi, C. 2005. Lao Refugees at Chiang Khong: Is the Maekong River the Line that Separate Nationality. Matichon. 2 January 2005. [Online]. Available from: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=143&did=143 (8 March 2008)
- Ounkaew, P. (Ed). 2007. Stateless and Nationality-less People in the Thai State: Stories of the Path to "Personal Existence" in the Thai Kingdom. Bangkok: Winyoochon
- Ludden, D. 1997. Legitimacy and Power in Modern States: Hindutva in Historical and Comparative Perspective. [Online]. Available from: <http://board.dserver.org/w/worldcommune/00000020.html> (25 March 2008)
- Pinkaew, E. 2005. Politics on 'Thai Nationality': The Controversies across State and Human Rights: A Case Study of Stateless Person in Mae Ai Distric, Chiang Mai. Master's Thesis, Faculty of Social Science and Anthropology, Thammasat University
- Prachathai. 2550. Debates on the Draft of 4th Nationality Act BE... [Online]. Available from: http://www.prachathai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ID=8885&Key=HilightN (1 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 1998. Legal Status of Minority people in Thailand. [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=411&file=385.pdf&fol=1> (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2002. Statelessness of Tha-Ton Villagers: Problem and Solutions. [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=61&file=48.pdf&fol=1> (18 February 2008)

- Saisoonthorn, P.K. 2002. Statement of the Problems for the Research for Right Development of Rootless Children in Thailand. [Online]. Available From: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=306&d_id=305 (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2002. Ideas to Solve Human Rights Violation of Ethnic groups in Thailand. [Online]. Available From: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=270&d_id=269 (12 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2005. Indigenous Hill Tribe People in the Highland area of Thailand: Are they Legal Thai Nationals? A Paper presented in The Meeting of the Follow Up and Coordination Committee under the Prime Minister's Order on 19 July 2005. [Online]. Available From: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=130&d_id=130 (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2005. Non-Thai Workers in Social Harmony. A Paper presented in the conference entitled Towards Social Harmony. Thailand Development Research Institute (TDRI). 26-27 November 2005. Ambassador City Jomtian Hotel, Chonburi.
- Saisoonthorn, P.K. 2005. The Right to Birth Registration in Thailand: Relation of International Laws and Thai Laws" in the 2nd Academic Articles of the Year 2005. Faculty of Law, Thammasat University. Bangkok: 280-325. [Online]. Available From: <http://www.archanwell.org/office/download.php?id=440&file=411.pdf&fol=1> (18 February 2008)
- Saisoonthorn, P.K. 2008. General Concepts and Facts That Attest the Connection Between a Natural Person and a State. [Online]. Available From: http://www.archanwell.org/autopage/show_page.php?t=1&s_id=430&d_id=429 (18 September 2008)
- Sakboon, M. 2007. Recognition Denied - Ethnic minorities in Southeast Asia face similar cultural and economic insecurity, as they demand recognition. [Online]. Available from: <http://www.statelessperson.com/www/?q=node/678> (18 March 2008)

- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). 2006. Statelessness: Prevention and Reduction of Statelessness and Protection of Stateless People. [Online]. Available from: <http://www.unhcr.org/excom/EXCOM/43f1f6682.pdf> (5 March 2008)
- UNHCR. 2007. 2006 Global Trends: Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless People. [Online]. Available from: www.unhcr.org.au/pdfs/globaltrends2006.pdf (8 March 2008)
- Weissbrodt, D. 2003. Final report on the rights of non-citizens - Summary of Comments Received from U.N. Member States to Special Rapporteur's Questionnaire. U.N. Doc. E/CN.4/Sub.2/2003/23/Add. 4 (2003)". [Online]. Available from: <http://www1.umn.edu/humanrts/demo/noncitizenrts2003-add4.html#Thailand> (12 January 2008)
- Wimmer, A. and Min, B. 2006. From Empire to Nation-State: Explaining Wars in the Modern World, 1816-2001. [Online]. *American Sociological Review*. Vol. 71 (pp. 867-897). Available from: www.asanet.org/galleries/default-file/dec06_asrfeature.pdf (5 March 2008)
- Yagcioglu, D. 1996. Nation-States Vis-A-Vis Ethnocultural Minorities: Oppression and Assimilation Versus Integration and Accommodation. [Online]. Available from: <http://www.geocities.com/Athens/8945/minor.html> (28 March 2008)

APPENDICES

APPENDIX A

**INTERVIEW GUIDE FOR IN-DEPTH SEMI-STRUCTURED INTERVIEW
WITH FORMER STATELESS PERSON**

Personal data

Name:	Sex:
Age:	Ethnicity:
Marital status (legal):	Occupation:
Education:	District:
Year firstly started Thai nationality obtaining process:	
Year of first submission of document in requesting for Thai nationality:	
Year of last submission of document in requesting for Thai nationality:	
Year obtained Thai nationality:	

Channel used to obtain Thai nationality:

- DNA Test
- Tor Ror 14
- Article 7 dis of Thai Nationality Act 1965 as amended in 1992
- Article 23 Thai Nationality Act 1965 as amended in 2007
- Regulation of Central Registration Administration Bureau Regarding Granting Thai Nationality to Hill Tribe people 1992/ Regulation of Central Registration Administration Bureau Regarding Personal Legal Status of Highlanders 2000

Thai language ability (according to the judgment of interviewer):

- Reading: Good Fair Poor
- Writing: Good Fair Poor
- Speaking: Good Fair Poor

Causes of statelessness:

- Unregistered birth
- Missing of civil census
- Born to stateless parents
- Others (specify) .....

General idea of nationality

1. When did you know that your legal personal status is not a Thai national? And how do you feel about that?
2. Why did you want to be a Thai national?
3. What did you expect to get from being a Thai national?

Knowledge on nationality laws and nationality obtaining process

4. Before you started requesting for Thai nationality, did you have any idea on Thai nationality laws and the process in obtaining Thai nationality? If yes, please explain what you know, ex. required document, witnesses, who are eligible nor not, etc.

Background regarding Thai nationality obtaining

5. Please narrate your story of obtaining Thai nationality from the beginning to the end, ex. how and when you started to apply for Thai nationality, the process you have been through while obtaining Thai nationality, the problems you found, etc.

Problems and needs in obtaining Thai nationality process

Getting information

6. What did you need to know when you decided to start obtaining Thai nationality?
7. How did you know what to do to obtain Thai nationality? Where did you get the information?
8. Were there any difficulties you found in acquiring the information in relation to obtaining nationality? If yes, what kind of difficulties did you encounter?
9. Did you have to pay for any services or fees relating to getting the information? If yes, how much and to whom?
10. Did you receive any assistance in getting the information? If yes, from whom/how?
11. Did you understand the whole information that you receive? Why or why not?
12. If you do not understand the information, what did you do?
13. Where and how do you think is the easiest place or way for a stateless person to get the information about obtaining nationality?

Preparing evidence – document and person

14. What kind of documents and how many people did you need as evidence in obtaining Thai nationality?
15. Have you already had all the required documents? If no, what documents that you did not have with you at that time and how did you finally get it?
16. Were there any difficulties for you in collecting or preparing the required documents? If yes, what kind of difficulties did you encounter?
17. Did you receive any assistance regarding collecting or preparing the documents? If yes, from whom and how?

18. Who were the witness people for you?
19. Did you find any difficulties in finding the witness? If yes, how?
20. Did you have to pay for any services or fees relating to preparing evidence? If yes, how much and to whom?
21. In your opinion, what kind of assistance stateless people would need in evidence preparation?

Document submission to district registration office

22. Did you approach the district office directly by yourself regarding your submission of documents for obtaining nationality? If not, who did it for you?
23. Did you find any difficulties in submitting the document? If yes, what were they?
24. Were the district officers helpful? If yes, in what way? If no, why?
25. Did you have to pay for any services or fees relating to document submission? If yes, how much and to whom?
26. In your opinion, what kind of assistance stateless people need in document submission to the district office?

Investigation

27. How many times did you and your witness people have to come for the investigation?
28. Did you receive any assistance in relation to the investigation? If yes, from whom and how?
29. Did you find any difficulties regarding investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
30. Did you have to pay for any services or fees relating to the investigation? If yes, how much and to whom?
31. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Case follow up

32. After submitting application, did you follow up your case by yourself? If yes, how and how often? If no, who did it for you and was that effective?
33. Did you find any difficulties regarding the case follow up? If yes, what were they?
34. Did you have to pay for any services or fees relating to the case follow up? If yes, how much and to whom?
35. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Appealing

36. In your case, did you have to appeal?
37. Did you find any difficulties regarding appealing? If yes, what were they?
38. Did you receive any assistance regarding appealing? If yes, from whom and how?

39. Did you have to pay for any services or fees relating to the case follow up? If yes, how much and to whom?
40. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Identification card making

41. Did you approach the district office directly by yourself regarding identification card making? If not, who did it for you?
42. Did you find any difficulties regarding identification card making? If yes, what were they?
43. Did you have to pay for any services or fees relating to the card making? If yes, how much and to whom?
44. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Others

45. How do you feel about the district officers' work regarding Thai nationality?
46. Did you receive assistance from the village chief regarding obtaining Thai nationality? If yes, how?
47. How did you feel about the assistance from the village chief?
48. Did you know that there were NGOs helping stateless people in obtaining Thai nationality? If yes, how did you know them and what did you know about them?
49. Did you receive assistance from any NGOs regarding obtaining nationality? If yes, how?
50. How did you feel about their assistance?
51. Do you have any suggestions to any related parties in order to solve problems occurred in nationality obtaining?

Conclusion

52. Please identify what a stateless person would need most to be successful in nationality obtaining?
53. In your opinion, what are the key problems for a stateless people in obtaining Thai nationality?

APPENDIX B

INTERVIEW GUIDE FOR IN-DEPTH SEMI-STRUCTURED INTERVIEW WITH VILLAGE CHIEFS/FORMER VILLAGE CHIEFS

Personal data and background of the villagers

Name:	Sex:
Age:	Ethnicity:
Marital status (legal):	Occupation:
Education:	District:
Year of in charge:	
Ethnicity of the villagers:	
Numbers of people who came for assistance on obtaining nationality during in charge:	
Numbers of villagers who succeed in obtaining nationality during in charge:	

Thai language ability (according to the judgment of interviewer):

Reading:	☐	Good	☐	Fair	☐	Poor
Writing:	☐	Good	☐	Fair	☐	Poor
Speaking:	☐	Good	☐	Fair	☐	Poor

General duty of village chief regarding obtaining Thai nationality

1. Please explain how you assist the villagers in obtaining nationality.

Knowledge on nationality laws and Thai nationality obtaining process

2. Please explain the process of obtaining Thai nationality in brief; who are eligible and not eligible to Thai nationality, what document is required, how many witnesses are needed, who can be a witness, etc.

Problems and needs in obtaining Thai nationality process

Getting and passing information

3. What kind of information the villagers usually need in obtaining Thai nationality?
4. Where did you normally get information on obtaining Thai nationality?
5. How did you inform the villagers about news regarding obtaining nationality?
6. Do you think the current methods used in passing the information are effective? Why?
7. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to getting the information? If yes, how much and to whom?

8. Did you find any difficulties in getting the information the stateless person need in obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
9. Did you find any difficulties in passing the information to the stateless person? If yes, what were they?

Preparing evidence – document and person

10. Did you help the villagers to prepare evidence for obtaining Thai nationality? If yes, how?
11. Were there any difficulties the villagers usually found in collecting or preparing the required documents? If yes, what were they?
12. Did you find any difficulties in helping the villagers to prepare evidence for obtaining nationality? If yes, what were they?
13. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to preparing evidence? If yes, how much and to whom?
14. In your opinion, what kind of assistance the villagers would need in evidence preparation?

Document submission to district registration office

15. Did you assist the villagers regarding document submission for obtaining nationality? If yes, how?
16. Did you find any difficulties in helping the villagers to submit the document? If yes, what were they?
17. Were the district officers helpful? If yes, in what way? If no, why?
18. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to document submission? If yes, how much and to whom?
19. In your opinion, what kind of assistance villagers need in document submission to the district office?

Investigation

20. How many times the villagers and their witness people have to come for the investigation?
21. Did you assist the villagers regarding the investigation? If yes, how?
22. Did the villagers find any difficulties regarding investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
23. Did you find any difficulties in assisting the villagers regarding investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
24. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the investigation? If yes, how much and to whom?
25. What do you think a stateless person would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Case follow up

26. After submitting application, did you help the villagers to follow up the case? If yes, how and how often?
27. Did you find any difficulties regarding the case follow up? If yes, what were they?
28. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to the case follow up? If yes, how much and to whom?
29. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Appealing

30. Did you assist the villagers regarding appealing? If yes, how?
31. Did the villagers find any difficulties regarding appealing? If yes, what were they?
32. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to the case follow up? If yes, how much and to whom?
33. Did you find any difficulties regarding assisting stateless people in appealing? If yes, what were they?
34. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Identification card making

35. Did you assist the villagers to the district office regarding identification card making? If yes, how?
36. Did the villagers find any difficulties regarding identification card making? If yes, what were they?
37. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the card making? If yes, how much and to whom?
38. Did you find any difficulties in assisting the villagers regarding identification card making? If yes, what were they?
39. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Others

40. Are you satisfied with your performance on assisting stateless people to obtain Thai nationality? Why? If no, what do you think would be necessary to improve the performance?
41. Did you know that there were NGOs helping stateless people in obtaining Thai nationality? If yes, how did you know them and what did you know about them?
42. Did you receive assistance from any NGOs regarding obtaining nationality? If yes, how?
43. How did you feel about their work?
44. How do you feel about the district officers' work regarding obtaining Thai nationality?

45. Do you have any suggestions to related parties such as district office, NGOs and the villagers in order to solve problems occurred in nationality obtaining?

Conclusion

46. Please identify what a stateless person would need to be successful in nationality obtaining?
47. In your opinion, what are the problems for stateless person in obtaining Thai nationality?

APPENDIX C

INTERVIEW GUIDE FOR IN-DEPTH SEMI-STRUCTURED INTERVIEW WITH DISTRICT OFFICERS

Work regarding obtaining nationality

1. Please describe your responsibility.
2. Please describe nationality obtaining process in short.

Problems and needs in obtaining Thai nationality process

Passing information

3. What kind of information the villagers usually need in obtaining Thai nationality?
4. How did you inform the villagers about the news or information regarding obtaining nationality?
5. Do you think the current methods used in passing the information are effective? Why?
6. Were there any difficulties in passing the information? If yes, what were they?
7. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to getting the information? If yes, how much and to whom?

Document submission to district registration office

8. Did the villagers approach you directly by themselves regarding submission of documents for obtaining nationality? If not, who did?
9. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to document submission? If yes, how much and to whom?
10. Did you find any difficulties regarding the villagers' document submission? If yes, what were they?
11. In your opinion, what kind of assistance villagers need in document submission to the district office?

Investigation

12. How many times the villagers and their witness people have to come for the investigation?
13. Did you find any difficulties regarding the villager's investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
14. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the investigation? If yes, how much and to whom?
15. What do you think a stateless person would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Case follow up

16. After submitting application, did the villagers follow up the case by themselves?
If yes, how and how often? If no, who did?
17. Did you find any difficulties regarding the villagers' case follow up? If yes, what were they?
18. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to the case follow up? If yes, how much and to whom?
19. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Appealing

20. Are there a lot of appeals regarding obtaining Thai nationality?
21. Did the villagers usually appeal the case by themselves? If not who did it for them?
22. Did you find any difficulties regarding the villagers' appealing? If yes, what were they?
23. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to this process?
If yes, how much and to whom?
24. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Identification card making

25. Did you find any difficulties regarding the villagers' identification card making?
If yes, what were they?
26. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the card making?
If yes, how much and to whom?
27. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Others

28. Are you satisfied with your organization's performance on citizenship problem solving? Why? If no, what do you think would be necessary to improve the performance?
29. How do feel about the village chiefs' work regarding Thai nationality?
30. How do you feel about NGOs' work regarding the villager's obtaining nationality?
31. Do you have any suggestions to related parties such as NGOs, village chiefs and the villagers in order to solve problems occurred in nationality obtaining?

Conclusion

32. Please identify what a stateless person would need to be successful in nationality obtaining?
33. In your opinion, what are the problems for stateless person in obtaining Thai nationality?

17. Did you assist the villagers regarding document submission for obtaining nationality? If yes, how?
18. Did you find any difficulties in helping the villagers to submit the document? If yes, what were they?
19. Were the district officers helpful? If yes, in what way? If no, why?
20. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to document submission? If yes, how much and to whom?
21. In your opinion, what kind of assistance villagers need in document submission to the district office?

Investigation

22. How many times the villagers and their witness people have to come for the investigation?
23. Did you assist the villagers regarding the investigation? If yes, how?
24. Did the villagers find any difficulties regarding investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
25. Did you find any difficulties in assisting the villagers regarding investigation for obtaining Thai nationality? If yes, what were they?
26. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the investigation? If yes, how much and to whom?
27. What do you think a stateless person would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Case follow up

28. After submitting application, did you help the villagers to follow up the case? If yes, how and how often?
29. Did you find any difficulties regarding the case follow up? If yes, what were they?
30. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to the case follow up? If yes, how much and to whom?
31. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Appealing

32. Did you help the villagers to appeal the case? If yes, how?
33. Did you find any difficulties regarding appealing? If yes, what were they?
34. Did the villagers have to pay for any services or fees in relation to appealing? If yes, how much and to whom?
35. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

Identification card making

36. Did you assist the villagers to the district office regarding identification card making? If yes, how?
37. Did the villagers find any difficulties regarding identification card making? If yes, what were they?
38. Did the villagers have to pay for any services or fees relating to the card making? If yes, how much and to whom?
39. Did you find any difficulties in assisting the villagers regarding identification card making? If yes, what were they?
40. What do you think a stateless would need to prevent, solve or relieve the problem in this process?

NGO's work regarding obtaining nationality

41. Are you satisfied with your organization's performance on citizenship problem solving? Why? If no, what do you think would be necessary to improve the performance?
42. How do you feel about NGOs' work regarding citizenship problem solving?
43. How do you feel about district officers' work regarding obtaining Thai nationality?
44. How do you feel about village chiefs' work regarding obtaining Thai nationality?
45. Do you have any suggestions to related parties such as district office, village chiefs and the villagers in order to solve problems occurred in nationality obtaining?

Conclusion

46. Please identify what a stateless person would need to be successful in nationality obtaining?
47. In your opinion, what are the problems for stateless person in obtaining Thai nationality?

APPENDIX E

**THAILAND' S NATIONALITY ACT B.E. 2508 (C.E. 1965) AS AMENDED
IN B.E. 2535 (C.E. 1992)
UNOFFICIAL TRANSLATION**

Thailand' S Nationality Act B.E. 2508 As Amended By Acts B.E. 2535

No. 2 and No. 3 (1992)

Given on the 21st day of July, B.E. 2508 (1965) Being the 20th Year of the Present Reign. His Majesty King Bhumibol Adulyadej has been graciously pleased to proclaim that: Whereas it is expedient to revise the law on nationality, Be it, therefore, enacted by the King, by and with the advice and consent of the Constituent Assembly in the capacity of the National Assembly, as follows .

Section 1. This Act shall be called the "Nationality Act, B.E. 2508"

Section 2. This Act shall come into force on and from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. The following shall be repealed:

- (1) The Nationality Act, B.E. 2495;
- (2) The Nationality Act (No. 2), B.E. 2496;
- (3) The Nationality Act (No. 3), B.E. 2499;
- (4) The Nationality Act (No. 4) B.E. 2503.

Section 4. In this Act:

"Alien" means a person who does not have a Thai nationality;

"Competent official" means the person appointed by the Minister for the execution of this Act;

"Minister" means the Minister taking charge and control of the execution of this Act.

Section 5. The acquisition of Thai nationality under Section 9 or 12, the loss of Thai nationality under Chapter 2, or the recovery of Thai nationality under Chapter 3, shall be effective upon its publication in the Government Gazette and shall have an individual effect.

Section 6. The Minister of Interior shall take charge and control of the execution of this Act and shall have the power to appoint competent officials and to issue Ministerial Regulations fixing fees not exceeding the rates annexed to this Act, and to exempt any person as he thinks fit from fees for the following:

- (1) Application for naturalisation as a Thai;
- (2) Certificate of naturalisation as a Thai;
- (3) Application for recovery of Thai nationality.

Such Ministerial Regulations shall become effective upon their publication in the Government Gazette.

Chapter 1. Acquisition of Thai Nationality

Section 7. The following persons acquire Thai nationality by birth:

- (1) A person born of a father or a mother of Thai nationality, whether

within or outside the Thai Kingdom;

(2) A person born within the Thai Kingdom except the person under Section 7 *bis* paragraph one.

Section 7. bis. A person born within the Thai Kingdom of alien parents does not acquire Thai nationality if at the time of his birth, his lawful father or his father who did not marry his mother, or his mother was:

- (1) the person having been given leniency for temporary residence in Kingdom as a special case;
- (2) the person having been permitted to stay temporarily in the Kingdom;
- (3) the person having entered and resided in the Thai Kingdom without permission under the law on immigration.

In case the Minister deems it appropriate, he may consider and give an order for each particular case granting Thai nationality to any person under paragraph one, in conformity with the rules prescribed by the Cabinet.

The person who is born within the Thai Kingdom and has not acquired Thai nationality under paragraph one shall be deemed to have entered and resided in the Thai Kingdom without permission under the law on immigration unless an order is given otherwise according to the law on that particular matter.

Section 8. A person born within the Thai Kingdom of alien parents does not acquire Thai nationality, if at the time of his birth, his father or mother was:

- (1) Head of a diplomatic mission or a member thereof;
- (2) Head of a consular mission or a member thereof;
- (3) An officer or expert of an international organisation;
- (4) Member of a family, either as a relative under patronage or servant, who came from abroad to reside with the person in (1), (2) or (3).

Section 9. An alien woman who marries a person of Thai nationality shall, if she desires to acquire Thai nationality, file an application with the competent official according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations.

The granting or refusal of permission for acquisition of Thai nationality shall lie with the discretion of the Minister.

Section 10. An alien who possesses the following qualifications may apply for naturalisation as a Thai:

- (1) becoming *sui juris* in accordance with Thai law and the law under which he has nationality;
- (2) having good behaviour;
- (3) having regular occupation;
- (4) having a domicile in the Thai Kingdom for a consecutive period of not less than five years till the day of filing the application for naturalisation;
- (5) having knowledge of Thai language as prescribed in the Regulations.

Section 11. The provisions of Section 10 (4) and (5) shall apply if the applicant for naturalisation as a Thai;

- (1) has rendered distinguished service to Thailand or has done acts to the benefit of official service, which is deemed suitable by the Minister;
- (2) is a child or wife of a person who has been naturalised as a Thai or has recovered Thai nationality; or
- (3) is one who used to have Thai Nationality.

Section 12. Any person being desirous of applying for naturalisation as a Thai, shall file an application with the competent official according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations.

Should the applicant for naturalisation as a Thai, under paragraph one, have children who are not *sui juris* in accordance with Thai law, and who have a domicile in Thailand, he may concurrently apply for such naturalisation for his children. In this case, such children shall be exempt from possessing the qualifications under Section 10 (1), (3), (4) and (5).

The granting or refusal of permission for naturalisation as a Thai shall lie with the discretion of the Minister. In case the Minister deems appropriate to grant permission, he shall submit the matter to the King for Royal Sanction. After the Royal Sanction, the applicant shall make an affirmation of loyalty to Thailand.

A person who has been naturalised as a Thai is entitled to apply for a certificate of naturalisation as a Thai.

Chapter 2. Loss of Thai Nationality.

Section 13. A woman of Thai nationality who marries an alien and may acquire the nationality of her husband according to the nationality law of her husband, shall, if she desires to renounce Thai nationality, make a declaration of her intention before the competent official according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations.

Section 14. A person of Thai nationality, who was born of an alien father and has acquired the nationality of his father according to the law on nationality of his father, or a person who acquires Thai nationality under Section 12 paragraph 2 is required, if he desires to retain his other nationality, to make a declaration of his intention to renounce his Thai nationality within one year after his attaining the age of twenty years, according to such form and in the manner as prescribed in the Ministerial Regulations.

If, after consideration of the said intention, the Minister is of opinion that there is reasonable ground to believe that such person may acquire the nationality of his father or a foreign nationality, he shall grant permission, except in cases where Thailand is being engaged in armed conflict, or is in state of war, he may order the dispensation of any renunciation of Thai nationality.

Section 15. Except in the case under Section 14, a person who has Thai nationality and other nationality, or who acquires Thai nationality by naturalisation shall, if he desires to renounce Thai nationality, file an application with the competent official according to such form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations.

The granting or refusal of permission for renunciation of Thai nationality shall lie with the discretion of the Minister.

Section 16. With respect to an alien woman who acquires Thai nationality by marriage, her Thai nationality may be revoked if it appears that:

- (1) The marriage was effected by concealment of facts or making any statement false in material particular;
- (2) She commits any act prejudicial to the security, or conflicting with the interests of the State, or amounting to an insult to the nation;
- (3) She commits any act contrary to public order or good morals.

Section 17. With respect to a person who has Thai nationality, by reason of his having been born within the Thai Kingdom of an alien father, his Thai nationality may be revoked if it appears that:

- (1) He has resided in a foreign country, of which his father has or used to have nationality, for a consecutive period of more than five years as from the day of his becoming *sui juris*;
- (2) There is evidence to show that he makes use of the nationality of his father or of a foreign nationality, or that he has an active interest in the nationality of his father or in a foreign nationality;
- (3) He commits any act prejudicial to the security or conflicting with the interests of the State, or amounting to an insult to the nation;
- (4) He commits any act contrary to public order or good morals.

The Minister in the event of (1) or (2), and the Court in the event of (3) or (4) and upon request of the public prosecutor, shall order the revocation of Thai nationality.

Section 18. When there exist circumstances suitable for maintaining the security or interests of the State, the Minister is empowered to revoke Thai nationality of the person who acquires Thai nationality under Section 7 Bis. paragraph two.

Section 19. The Minister is empowered to revoke Thai nationality of a person who acquires Thai nationality by naturalisation if it appears that:

- (1) The naturalisation was effected by concealment of facts or making any statement false in material particular;
- (2) There is evidence to show that he still makes use of his former nationality;
- (3) He commits any act prejudicial to the security or conflicting the interests of the State, or amounting to an insult to the nation;
- (4) He commits any act contrary to public order or good morals;
- (5) He has resided abroad without having a domicile in Thailand for more than five years;
- (6) He still retains the nationality of the country at war with Thailand.

The revocation of Thai nationality under this section may extend to children of a person whose Thai nationality is revoked in case such children are not *sui juris* and acquire Thai nationality under Section 12, paragraph two and the Minister shall, after the order for revocation of Thai nationality has been given, shall submit the matter to the King for information.

Section 20. A Committee shall be set up consisting of the Under Secretary of State for Interior as chairman, a representative of the Ministry of Foreign Affairs, the Director-General of the Department of Administrative Affairs, the Director-General of the Police Department and the Director-General of the Public Prosecution Department as members, having the duty to consider the revocation of Thai nationality under Sections 16, 17(1) or 18, 19.

Where circumstances appear with respect to any person that his Thai nationality may be revoked, the competent official shall submit the latter for consideration of the Committee. After consideration, the Committee shall refer its opinion to the Minister for direction.

Section 21. A person of Thai nationality who was born of an alien father and may acquire the nationality of his father according to the law n nationality of his father

shall lose Thai nationality if he obtains an alien identification card according to the law on registration of aliens.

Section 22. A person of Thai nationality who has been naturalised as an alien, or who has renounced Thai nationality, or whose Thai nationality has been revoked, shall lose Thai nationality.

Chapter 3. Recovery of Thai Nationality

Section 23. A woman of Thai nationality who has renounced Thai nationality in case of marriage to an alien under Section 13 may, if the marriage has been dissolved by whatsoever reason, apply for recovery of Thai nationality.

In applying for recovery of Thai nationality, a declaration of intention shall be made before the competent official according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations.

Section 24. A person of Thai nationality, together with his parent while not becoming *sui juris*, shall, if he desires to recover Thai nationality, file with the Competent official an application according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations within two years from the day of his becoming *sui juris* under Thai law, and the law under which he has nationality.

The granting or refusal of permission for recovery of Thai nationality shall lie with the discretion of the Minister.

Rates of Fees.

(1)	Application for naturalisation as a Thai	each time 5,000 baht
(2)	Application for naturalisation as a Thai for a child of the applicant, who is not <i>sui juris</i>	each time 2,500 baht
(3)	Certificate of naturalisation as a Thai	each copy 500 baht
(4)	Substitute of the certificate of naturalisation, as a Thai	each copy 500 baht
(5)	Application for recovery of Thai nationality	each time 1,000 baht
(6)	Other applications	each copy 5 baht

Source: Scan from "Nationality & Statelessness" [Online].Vol. II, IBHI Humanitarian Series, 1996. Available from [www.burmalibrary.org/docs3/THAILAND's Nationality Act.htm](http://www.burmalibrary.org/docs3/THAILAND's_Nationality_Act.htm) (18 January 2009)

APPENDIX F

NATIONALITY ACT B.E. 2508 (C.E. 1965) AS AMENDED IN
B.E. 2551 (C.E. 2008)

UNOFFICIAL TRANSLATION

Given on the 19th day of February 2008 (B.E. 2551)
Being the 63rd Year of the Present Reign
His Majesty King Bhumibol Adulyadej has been graciously pleased to
proclaim that:

Whereas it is expedient to revise the law on nationality,
Be it, therefore, enacted by the King, by and with the advice and consent of
the Constituent Assembly in the capacity of the National Assembly, as follows.

Section 1. This Act shall be called the "Nationality Act (No.4) 2008 (B.E. 2551)."

Section 2. This Act shall come into force on and from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. In Section 4 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508), the following shall be added between the words "Alien" and "Competent official":

"Committee" means a committee who holds responsibility for nationality consideration.

Section 4. Section 5 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"Section 5. The acquisition of Thai nationality under Section 9, 12 or 12/1; the loss of Thai nationality under Chapter 2; or the recovery of Thai nationality under Chapter 3 shall be effective upon its publication in the Government Gazette and shall

have an individual effect."

Section 5. Section 6 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"Section 6. The Minister of Interior shall take charge and control of the execution of this Act and shall have the power to appoint competent officials and to

issue Ministerial Regulations fixing fees not exceeding the rates annexed to this Act,

and to exempt any person as he thinks fit from fees for the following:

- (1) Application for naturalisation as a Thai;
- (2) Certificate of naturalisation as a Thai;
- (3) Application for recovery of Thai nationality.

152

Such Ministerial Regulations shall become effective upon their publication in the Government Gazette."

Section 6. The following shall be added as paragraph two of Section 7 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 2:

"Father" in (1) means a person having been proved, in conformity with the Ministerial Regulation, that he is truly the father of the person even though he did not

register marriage with the mother of the person or did not complete registration of legitimate child."

Section 7. Paragraph two and three of Section 7 of the Nationality Act 1965

(B.E. 2508) as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 2 shall be repealed and replaced by the following:

"In particular cases where the Minister deems it appropriate, he may consider and give an order to grant Thai nationality to any person under paragraph one, in conformity with the rules prescribed by the Cabinet.

The person who is born within the Kingdom of Thailand and has not acquired Thai nationality under paragraph one shall reside in the Kingdom of Thailand under conditions stated in the Ministerial Regulation, but principles of national security and human rights have to be considered as well. The person shall still be deemed to have entered and resided in the Kingdom of Thailand without permission under the law on immigration when there is no such Ministerial Regulation."

Section 8. (2) of Section 11 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"(2) is a child, wife, or husband of a person who has been naturalised as a Thai or has recovered Thai nationality."

Section 9. The following shall be added as (4) of Section 11 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508):

"(4) is husband of a person with Thai nationality"

Section 10. Paragraph four of Section 12 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"When there is the announcement under Section 5, the competent official shall issue a certificate of naturalisation as a Thai as evidence."

Section 11. The following shall be added as Section 12/1 in Chapter 1:

Acquisition of Thai Nationality of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508):

"Section 12/1. According to following situations, the applicant may apply for naturalisation as a Thai for persons without Thai nationality, but having residence in

the Kingdom of Thailand:

153

(1) A caretaker under an order of the court may apply for naturalisation as a Thai for disabled persons with evidence proving their birth within the Kingdom of Thailand. In this case, such persons shall be exempt from possessing the qualifications under Section 10 (3) and (5); affirming loyalty to Thailand shall lie with the discretion of the Minister.

(2) With permission from their charges, the administration of a public foster home in conformity with the Minister may apply for Thai naturalisation for children under their responsibility who are not *sui juris* in accordance with Thai law and have been staying in a foster home not less than 10 years. In this case, such persons shall be exempt from possessing the qualifications under Section 10 (1) and (3).

(3) A Thai who adopted a child may apply for Thai naturalisation for the adopted child who is not *sui juris* in accordance with Thai law, has completed registration for a legitimate child not less than 5

years ago, and also has evidence proving that the child was born in the Kingdom of Thailand. In this case, such persons shall be exempt from possessing the qualifications under Section 10 (1) and (3).

Applying for naturalisation as a Thai for others groups under paragraph one shall conform with the Ministerial Regulation."

Section 12. Section 13 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"Section 13. A man or woman of Thai nationality who marries an alien and may acquire the nationality of the spouse according to his nationality law shall, if he

or she desires to renounce Thai nationality, make a declaration of his or her intention

before an official according to the form and in the manner prescribed in the Ministerial Regulations."

Section 13. Section 14 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 3 shall be repealed and replaced by the following:

"Section 14. A person of Thai nationality, who was born of an alien father or mother and has acquired the nationality of the father or mother according to the law

on nationality of the father or mother, or a person who acquired Thai nationality under

Section 12 paragraph two or Section 12/1 (2) and (3) is required, if he desires to retain

his other nationality, to make a declaration of his intention to renounce his Thai nationality within one year after his attaining the age of 20 years, according to such

forms and in the manner as prescribed in the Ministerial Regulations.

If, after consideration of the said intention, the Minister is of opinion that there is reasonable ground to believe that such person may acquire the nationality of his

father, mother, or a foreign nationality, he shall grant permission, except in cases where Thailand is engaged in armed conflict or is in state of war, he may order the

dispensation of any renunciation of Thai nationality."

154

Section 14. The following shall be added as paragraph two of Section 16 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508):

"Revocation of Thai nationality in paragraph one shall lie at the discretion of the Minister."

Section 15. Section 17 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"Section 17. With respect to a person who has Thai nationality, by reason of the person having been born within the Kingdom of Thailand to an alien father or mother, the person's Thai nationality may be revoked if it appears that:

(1) The person has resided in a foreign country, of which the father or

mother has or used to have nationality, for a consecutive period of more than five years from the day of the person became *sui juris*;

(2) There is evidence to show that the person makes use of the nationality of the father, mother, or of a foreign nationality, or that the person has an active interest in the nationality of the father, mother, or in a foreign nationality;

(3) The person commits any act prejudicial to the security or conflicting with the interests of the State, or amounting to an insult to the nation;

(4) The person commits any act contrary to public order or good morals.

The Minister in the event of (1) or (2), and the Court in the event of (3) or (4) and upon request of the public prosecutor, shall order the revocation of Thai nationality."

Section 16. Section 20 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed.

Section 17. Section 21 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 2 shall be repealed and replaced by the following: "Section 21. A person of Thai nationality who was born to an alien father or mother and may acquire the nationality of his father or mother according to the law on

nationality of the father or mother shall lose Thai nationality if the person obtains an

alien identification card according to the law on registration of aliens."

Section 18. Paragraph one of Section 23 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the following:

"Section 23. A man or woman of Thai nationality who has renounced Thai nationality in the case of marriage to an alien under Section 13 may, if the marriage

has been dissolved for any reason, apply for recovery of Thai nationality."

Section 19. The following shall be added as Chapter 4: Committee on Nationality Consideration, including Section 25, 26, 27, 28 and 29 of the Nationality

Act 1965 (B.E. 2508):

155

"Chapter 4.

Committee on Nationality Consideration

Section 25. The Committee on Nationality Consideration shall be set up consisting of:

(1) The Undersecretary of State for Interior as chairman;

(2) Representatives from Ministry of Defence, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Social Development and Human Security, Ministry of Justice, Ministry of Labour, National Security Council, the Office of the Attorney General, the Office of the Royal Thai Police, the Office of the National Intelligence Agency, the Narcotics Control Board and Internal Security

Operations Command as members;

(3) Experts on Nationality appointed by the Minister – not more than 6 persons – as a committee.

The Director of the Department of Provincial Administration is a member and shall appoint a secretary of the Committee and two officials of the DOPA as secretary-assistants.

Section 26. The experts shall hold office for a term of two years and shall serve for only two terms.

Section 27. The Committee shall give recommendations and opinions to the Minister. The discretion of the Minister under Section 7 bis, Section 9, Section 11,

Section 12, Section 12/1, Section 14, Section 15, Section 16, Section 17, Section 18,

Section 19, and Section 24 and the enactment of the Ministerial Regulation are considered with the recommendation from the Committee.

Section 28. The Committee shall have the power to appoint the Sub committees.

Section 29. Provisions on the Committee on Administrative Consideration under the Law on Administrative Procedure shall be allowed to come into force for

the appointment and vacancy of Experts and the meetings of the Committee and Sub

committees."

Section 20. Rates of fees stated in the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) shall be repealed and replaced by the rates of fees listed at the end of this Act.

Section 21. Paragraph two of Section 7 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by this Act shall be effective for persons born before this Act comes into force.

Section 22. Paragraph three of Section 7 bis of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 2 and by this Act shall be effective for persons born before this Act comes into force.

Section 23. A person of Thai nationality born within the Kingdom of Thailand but whose nationality was revoked by Section 1 of the Declaration of the Revolutionary Party No. 337 on the 13th of December 1992 (B.E. 2535); a

person

156

who was born within the Kingdom of Thailand but did not acquire Thai nationality by

Section 2 of the Declaration of the Revolutionary Party No. 337 on the 13th of December 1992 (B.E. 2535) – including children of persons who were born within the

Kingdom of Thailand before this act comes into force and did not acquire Thai nationality under Section 7 bis paragraph one of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508)

as amended by the Act 1992 (B.E. 2535) No. 2 – shall acquire Thai nationality from

the day this Act comes into force if the person has evidence by way of civil registration proving a domicile within the Kingdom of Thailand for a period consecutive to the present as well as good behaviour, official service, or having done

acts to the benefit of Thailand. Persons who have already acquired Thai nationality at

the discretion of the Minister before this Act comes into force are exempt.

90 days from the day this Act comes into force, a person possessing the qualifications under paragraph one shall be able to apply for Thai nationality registration in the civil registration system with a district or local registrar at the district of the person's present domicile.

Section 24. Ministerial Regulations, Declarations, Rules or Orders under the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) and the Nationality Act 1992 (B.E. 2535) No. 2 shall be effective unless they conflict with provisions in this Act. Upon enactment of

Ministerial Regulations, Declarations, Rules or Orders under this Act, previous ones

shall be repealed.

Section 25. Within 180 days from the day this Act comes into force, Section 27 of the Nationality Act 1965 (B.E. 2508) as amended by this Act shall not be effective at the discretion of the Minister under Section 7 bis, Section 9, Section 11,

Section 12, Section 12/1, Section 14, Section 15, Section 16, Section 17, Section 18,

Section 19, and Section 24 and the enactment of the Ministerial Regulation under this

Act.

Section 26. The Minister of Interior shall take charge and control of the execution of this Act.

Countersigned by:

Surayuth Chulanon

The Prime Minister

Remark: Published in the Government Gazette No.125, Part 39 A, on 27th of February 2008 (B.E. 2551).

Rates of Fees

(6) Application for naturalisation as a Thai

(7) Application for naturalisation as a Thai for a child of the applicant, who is not *sui juris*

(8) Certificate of naturalisation as a Thai

each time 10,000 baht

each time 5,000 baht

each copy 1,000 baht

157

(9) Substitute of the certificate of naturalisation, as a Thai

- (10) Application for recovery of Thai nationality
  - (11) Other applications
- each copy 1,000 baht
each time 2,000 baht
each copy 100 baht

Source: Available from [www.burmalibrary.org/docs6/Nationality_Act_\(No.4\)-2008_\(B.E.2551\)\(en\).pdf](http://www.burmalibrary.org/docs6/Nationality_Act_(No.4)-2008_(B.E.2551)(en).pdf) (18 January 2009)

APPENDIX G

THE REGULATION OF CENTRAL REGISTRATION BUREAU
REGARDING PERSONAL LEGAL STATUS OF HIGHLANDERS

B.E. 2543 (C.E. 2000)

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง

ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูงไว้ดังนี้

ภาค ๑ บททั่วไป

ลักษณะ ๑ การบังคับใช้และนิยามศัพท์

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๙”

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเฉพาะในเขตท้องที่จังหวัดดังต่อไปนี้ คือ ๑) จังหวัดกาญจนบุรี ๒) กำแพงเพชร ๓) เชียงราย ๔) เชียงใหม่ ๕) ตาก ๖) น่าน ๗) ประจวบคีรีขันธ์ ๘) พะเยา ๙) พิษณุโลก ๑๐) เพชรบุรี ๑๑) เพชรบูรณ์ ๑๒) แพร่ ๑๓) แม่ฮ่องสอน ๑๔) ราชบุรี ๑๕) เลย ๑๖) ลำปาง ๑๗) ลำพูน ๑๘) สุโขทัย ๑๙) สุพรรณบุรี ๒๐) อุทัยธานี และจังหวัดที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเพิ่มเติมภายหลัง

ข้อ ๕ ระเบียบนี้ใช้บังคับกับบุคคลบนพื้นที่สูง ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

ข้อ ๖ ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ชาวไทยภูเขา” หมายความว่า กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่อาศัยทำกินหรือบรรพชนอาศัยทำกินอยู่บนพื้นที่สูงในราชอาณาจักร ซึ่งมีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ภาษาและการดำเนินชีวิต ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประกอบด้วย ๙ ชาติพันธุ์หลักคือ

(๑) กะเหรี่ยง หรือซึ่งอาจเรียกว่า ปกาเกอญอ(สกอว์) โพล่ง(โปว์) ทองสู้(ปะโอ) บะแก(บะเว)

(๒) ม้ง หรือซึ่งอาจเรียกว่า แม้ว

- (๓) เมียน หรือซึ่งอาจเรียกว่า เย้า, อ้าวเมียน
 (๔) อาข่า หรือซึ่งอาจเรียกว่า อี้ก้อ
 (๕) ลาหู่ หรือซึ่งอาจเรียกว่า มูเซอ
 (๖) ลีซอ หรือซึ่งอาจเรียกว่า ลีซอ
 (๗) ลัวะ หรือซึ่งอาจเรียกว่า ละเวอะ, ละว้า, ถิ่น, มัล, ปรัย
 (๘) ชมุ
 (๙) มลาบรี หรือซึ่งอาจเรียกว่า คนตองเหลือง

และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับชาวไทยภูเขาซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเพิ่มเติม

“พื้นที่สูง” หมายความว่า พื้นที่ที่เป็นที่อยู่ของชาวเขาเผ่าต่างๆ และชนกลุ่มน้อย หรือเป็นที่ตั้งบ้านเรือนและที่ทำกินที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๓๕ หรือมีความสูงกว่าระดับน้ำทะเล ๕๐๐ เมตรขึ้นไป ในจังหวัดต่างๆ ๒๐ จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน ประจวบคีรีขันธ์ พะเยา พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ราชบุรี เลย ลำปาง ลำพูน สุโขทัย สุพรรณบุรี อุทัยธานี และจังหวัดที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเพิ่มเติมภายหลัง

“บุคคลบนพื้นที่สูง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นชาวไทยภูเขา คนไทย หรือกลุ่มชนอื่นๆ ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ซึ่งรัฐบาลไม่ได้มีนโยบายดูแลดำเนินการเป็นการเฉพาะ และให้หมายความรวมถึงบุคคลบนพื้นที่สูงที่อพยพลงมาอาศัยอยู่บนพื้นราบด้วย

“สถานะบุคคล” หมายความว่า สถานภาพตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว

“อำเภอ” ให้หมายความรวมถึง กิ่งอำเภอ

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“วัน” หมายความว่า วันตามปฏิทินราชการ

“บิดา” หมายความว่า บิดาตามกฎหมายและบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดา

“ภริยา” ให้หมายความรวมถึง หญิงที่ได้ทำการสมรสตามประเพณีหรือตามข้อเท็จจริงกับชายด้วย แม้มิได้มีการจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายก็ตาม

“สมรส” ให้หมายความรวมถึง การสมรสตามประเพณีซึ่งมิได้มีการจดทะเบียนด้วย

“นายทะเบียน” หมายความว่า ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔

“สำนักทะเบียน” หมายความว่า ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๔) และ (๕) หรือมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔

“องค์กรพัฒนาเอกชน” หมายความว่า องค์กรพัฒนาเอกชนที่มีประวัติและผลงานการทำงานที่บันทึกไว้ชัดเจน ซึ่งทำงานในเขตชุมชนบนพื้นที่สูง

ข้อความอื่น ๆ ให้นำนิยามศัพท์และข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๗ ในการระบุชื่อชาติพันธุ์ของชาวไทยภูเขาลงในทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนระบุชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ตามชื่อหลักซึ่งได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ คือ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ ลีซู ลัวะ ชมุ มลาบรี

ข้อ ๘ การดำเนินการขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรตามกระบวนการที่ระบุไว้ในระเบียบไม่ตัดสิทธิผู้ยื่นคำร้องที่จะฟ้องคดีในทางปกครอง

ข้อ ๙ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ลักษณะ ๒ ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และการย้ายที่อยู่

ข้อ ๑๐ เมื่อมีการเกิดหรือการตายของบุคคลบนพื้นที่สูง ให้นายทะเบียนปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร ตามแต่กรณี

ส่วนการย้ายที่อยู่ของบุคคลบนพื้นที่สูงที่ยังมิได้กำหนดสถานะตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามนโยบายของทางราชการ

ภาค ๒ การลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน

ลักษณะ ๓ การยื่นคำร้องและการพิจารณาขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๑๑ ชาวไทยภูเขาที่จะได้รับการลงรายการสัญชาติไทยโดยเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) จะต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

สำหรับบุคคลบนพื้นที่สูงที่จะได้รับการลงรายการสัญชาติไทยโดยเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.14) จะต้องเป็นบุคคลที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว และจะต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๖ จนถึงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

ความในวรรคสามให้สันนิษฐานจากเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ออกโดยส่วนราชการ หรือ พยานหลักฐานแวดล้อมกรณีโดยอาศัยการพิสูจน์ทางประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ หรือชาติพันธุ์วรรณา เป็นต้น

ข้อ ๑๒ ผู้ยื่นคำร้อง อาจอ้างเอกสารดังต่อไปนี้เป็นพยานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันทำให้ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๑) เอกสารที่ได้จากการจัดทำทะเบียนประวัติต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น

๑.๑ เอกสารที่ได้รับจากการสำรวจ ตรวจสอบ และการจดทะเบียนราษฎร ชาวเขา (แบบ ท.ร. ช.ช. ๑) เมื่อระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓ หรือ

๑.๒ เอกสารที่ได้รับจากการจัดทำทะเบียนราษฎรตามโครงการจัดทำเลขประจำตัวประชาชนที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ หรือ

๑.๓ เอกสารที่ได้รับจากการการสำรวจข้อมูลประชากรชาวเขตามโครงการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๑ (ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน) ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์และหน่วยงานในสังกัดให้การรับรอง หรือ

๑.๔ เอกสารที่ได้รับจากการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวบุคคลบนพื้นที่สูง ตามโครงการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๔ หรือ

๑.๕ เอกสารที่ได้รับจากการจัดทำทะเบียนบุคคลตามโครงการจัดทำทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือ

๑.๖ เอกสารที่ได้รับจากการจัดทำทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) สำหรับคนที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เป็นต้น

(๒) เอกสารต่าง ๆ ที่ทางราชการออกให้เพื่อรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย เช่น ใบรับแจ้งการเกิด , ใบรับรองการเกิด , สูติบัตร เป็นต้น

(๓) เอกสารอื่น ๆ ที่มีรายละเอียดสามารถเป็นข้อมูลในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันทำให้ได้รับสัญชาติไทยได้

ข้อ ๑๓ บุคคลผู้ยื่นคำร้อง อาจอ้างบุคคลเป็นพยานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันทำให้ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติได้ เช่น

(๑) ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรืออดีตผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในระหว่างที่บุคคลผู้ยื่นคำร้องมีข้อเท็จจริงให้ได้รับสัญชาติไทย

(๒) ผู้นำชุมชน ผู้นำเครือข่ายชุมชน หรือ อดีตคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือชุมชน ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในระหว่างที่บุคคลผู้ยื่นคำร้องมีข้อเท็จจริงให้ได้รับสัญชาติไทย

(๓) เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เคยปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ในระหว่างที่บุคคลผู้ยื่นคำร้องเกิด

(๔) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำการศึกษาวิจัยของสถาบันวิจัยชาวเขา หรือหน่วยงานที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์หรือชาติพันธุ์วรรณา เป็นต้น โดยรับรองเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานของบุคคลผู้ยื่นคำร้อง

(๕) การรับรองขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีประวัติ และผลงานการทำงานที่บันทึกไว้ชัดเจน ซึ่งทำงานในเขตชุมชนบนพื้นที่สูง

ข้อ ๑๔ บุคคลผู้ยื่นคำร้อง อาจอ้างวัตถุใด ๆ เป็นพยานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันทำให้ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติได้

ข้อ ๑๕ บุคคล ตามข้อ ๑๑ ที่ประสงค์จะขอให้พิจารณาขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) จะต้องยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน

ให้ผู้ร้องแจ้งชื่อบุคคลในครอบครัวพร้อมรายการบุคคลต่าง ๆ ตามแบบในคำร้อง โดยจะต้องมีหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลประกอบเรื่องด้วย

ข้อ ๑๖ กรณีที่ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงเป็นผู้เยาว์ ซึ่งบิดาและมารดาเสียชีวิตแล้ว หรือไม่ทราบว่ามีชีวิตอยู่หรือไม่และไม่ทราบว่ายู่ที่ใด ให้ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเลี้ยงดู ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยและเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านแทน โดยให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๗ ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงซึ่งมีความประสงค์จะยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติ ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน และเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำร้องและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ

(๒) ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอื่น ที่อยู่ในโครงการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายระบบทะเบียนราษฎรด้วยคอมพิวเตอร์ หรือฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรว่าผู้ร้องและบุคคลที่มีชื่อตามคำร้อง มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมด โดยรวบรวมรายชื่อเป็นรายครอบครัวลงในแบบพิมพ์บัญชีการพิจารณาขอลงรายการสัญชาติไทยตามที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ พร้อมเสนอความเห็นเป็นหนังสือโดยสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ ภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันที่รับเรื่อง

ในกรณีตรวจสอบพบความไม่ถูกต้องสมบูรณ์ของคำร้อง ให้นายทะเบียนแจ้งให้แก่ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

เมื่อผู้ยื่นคำร้องได้แก้ไขความไม่ถูกต้องสมบูรณ์ของคำร้องแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการต่อไปตามระเบียบ

ข้อ ๑๘ ในการพิจารณาคำร้องและพยานหลักฐานต่าง ๆ ให้นายทะเบียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) พยานเอกสารที่ยื่นมา ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร รวมถึงแก้ไขเพิ่มเติมรายการที่เกิดขึ้น ในกรณีที่รายการในทะเบียนบุคคลตามเอกสารไม่ถูกต้องตรงกัน ให้ดำเนินการตรวจสอบโดยสอบถามพยานบุคคลตามข้อ ๑๓

(๒) ในการถามพยานบุคคลตาม (๑) ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ให้พยานบุคคลที่มีอายุมากกว่า ๑๘ ปี สาบานหรือปฏิญาณตามความเชื่อของตนก่อนให้ถ้อยคำ

๒.๒ ให้นายทะเบียนสอบถามถึงข้อมูลให้ได้ความจริงที่ไม่ตรงกับเอกสาร เพื่อตรวจสอบความไม่ถูกต้องของเอกสาร โดยใช้แบบสอบสวน ปค. ๑๔

๒.๓ ให้นายทะเบียนตรวจสอบคำร้อง สรุปความเห็นเสนอนายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ในกรณีจำเป็น การสอบถามพยานบุคคลตาม (๒) ให้มีล่ามอยู่ด้วยในขณะทำการสอบสวนและให้นายทะเบียนจัดให้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือบันทึกเสียงหรือการให้ปากคำไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับคำร้องโดยไม่แจ้งเหตุ หรือแจ้งเหตุแต่เหตุแห่งการนั้นผู้ยื่นคำร้องสามารถพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอได้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือ

ข้อ ๒๐ ผู้ยื่นคำร้องอาจให้องค์กรพัฒนาเอกชนหรือคณะกรรมการชุมชนเข้าทำการช่วยเหลือดำเนินการ เขียน รวบรวมคำร้องและพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อยื่นต่อนายทะเบียนได้

ในการตรวจสอบคำร้อง นายทะเบียนอาจให้องค์กรพัฒนาเอกชนหรือคณะกรรมการชุมชนเข้าร่วมทำการตรวจสอบด้วยได้ โดยการอนุมัติจากนายอำเภอ

ข้อ ๒๑ เมื่อได้รับความเห็นของนายทะเบียน ให้นายอำเภอแห่งท้องที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) แก่ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงที่ร้องขอ ทั้งนี้การดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันทำการ

ผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้แจ้งนายทะเบียนทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

กรณีที่ตรวจสอบพบความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ของคำร้องหรือเอกสารพยานหลักฐานต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนด ให้นายอำเภอแจ้งให้ผู้ร้องทราบเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือ

จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้แก่ผู้ร้องได้ ให้แจ้งนายทะเบียนทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้มีการวินิจฉัยสั่งการพร้อมเหตุผล

ข้อ ๒๒ เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งผลการพิจารณาแล้ว ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบเป็นหนังสือภายใน ๕ วัน ในกรณีที่มีคำสั่งไม่อนุมัติให้แจ้งเหตุผลแห่งการนั้นไปยังผู้ยื่นคำร้องด้วย

ข้อ ๒๓ กรณีนายอำเภออนุมัติให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติ โดยกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ ตามแบบพิมพ์ ท.ร.๔๘ ค. โดยแบบ ท.ร.๔๘ ค. ให้สำนักทะเบียนขอเบิกจากสำนักทะเบียนกลางโดยตรงเท่านั้น

(๒) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “ชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูง (.....) ตามคำร้องเลขที่.....ลงวันที่.....และนายอำเภออนุมัติเมื่อวันที่.....” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ หากบุคคลดังกล่าวมีสติบัตร ให้หมายเหตุการได้สัญชาติไทยไว้ด้านหลังสติบัตรด้วย สำหรับผู้ที่ได้รับการลงรายการสัญชาติที่มีเลขประจำตัวประชาชนเดิม ให้ดำเนินการจำหน่าย โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วันทำการ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องอันเกิดจากตัวผู้ร้อง

(๓) รายงานหน่วยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ รายงานการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน โดยส่งแบบพิมพ์ ท.ร.๔๘ ค. ตอนที่ ๒ ให้สำนักทะเบียนกลางทราบภายใน ๑๐ วันทำการ สำหรับ ท.ร.๔๘ ค. ตอนที่ ๑ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๓๘

๓.๒ สำเนาแบบพิมพ์บัญชีตามข้อ ๑๗.๓ ให้จังหวัด และสำนักทะเบียนกลางทราบภายใน ๑๐ วันทำการ

๓.๓ แจ้งหน่วยราชการที่มีทะเบียนประวัติของชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงทราบ เพื่อหมายเหตุการได้สัญชาติไทยในทะเบียนประวัติ

ข้อ ๒๔ กรณีที่นายอำเภอไม่อนุมัติ ผู้ยื่นคำร้องอาจอุทธรณ์คำสั่งไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอได้ ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือจากสำนักทะเบียนอำเภอหรือท้องถิ่น ถ้าไม่อุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถือว่าสิทธิการอุทธรณ์เป็นอันสิ้นสุด

ข้อ ๒๕ การอุทธรณ์คำสั่งในระดับอำเภอ ให้ทำเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบ ยื่นต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติ

เมื่อได้รับคำร้องอุทธรณ์แล้วให้นายทะเบียนตรวจคำร้องอุทธรณ์ และมีคำสั่งรับหรือไม่รับคำร้องอุทธรณ์ภายใน ๗ วัน

ถ้านายทะเบียนปฏิเสธไม่รับ ให้นายทะเบียนแสดงเหตุที่ไม่รับนั้นไว้ในคำสั่งทุกเรื่องไปและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

ถ้านายทะเบียนมีคำสั่งรับ ให้นายทะเบียนส่งคำร้องอุทธรณ์นั้นไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ ภายใน ๑๐ วัน

ลักษณะ ๔ คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ

ข้อ ๒๖ เมื่อมีรับคำร้องอุทธรณ์ ให้นายทะเบียนเสนอต่อนายอำเภอเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ ภายใน ๕ วัน

คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอพิจารณาการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา ประกอบด้วย

- (๑) ผู้เชี่ยวชาญที่มาจากฝ่ายผู้ยื่นคำร้อง จำนวน ๑ คน เป็นกรรมการ
- (๒) ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายรัฐที่นายอำเภอแต่งตั้ง จำนวน ๑ คน เป็นกรรมการ
- (๓) ปลัดอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้กรรมการตามความในวรรคสองมีอำนาจร่วมกันในการเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดในระหว่างกันให้เป็นประธานคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ

ข้อ ๒๗ เลขานุการคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ มีหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้ง

ข้อ ๒๘ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ มีอำนาจวินิจฉัยคำร้องอุทธรณ์และปัญหาข้อโต้แย้งในระดับอำเภอของผู้ยื่นคำร้อง

ในการพิจารณาคำร้อง ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอเห็นว่าพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการพิจารณามีไม่เพียงพอ คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอมีอำนาจเรียกบุคคลมาให้การเพิ่มเติมหรือเรียกพยานหลักฐานต่าง ๆ จากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๙ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอได้ทำการพิจารณาคำร้อง รวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอมีคำวินิจฉัยชี้ขาดประการใดประการหนึ่งดังนี้

- (๑) ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ เห็นว่า คำร้องอุทธรณ์นั้นต้องห้ามตามระเบียบหรือกฎหมาย ก็ให้ยกคำร้องนั้นเสียโดยไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นอุทธรณ์
- (๒) ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ เห็นว่า คำสั่งในระดับอำเภอถูกต้องแล้วก็ให้มีคำวินิจฉัยยืนยันตามคำสั่งในระดับอำเภอ
- (๓) ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ เห็นว่า คำสั่งในระดับอำเภอไม่ถูกต้องก็ให้มีคำวินิจฉัยยกกลับคำสั่งในระดับอำเภอเสียและมีคำวินิจฉัยในคำร้องนั้นใหม่

(๔) ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ เห็นว่า คำสั่งในระดับอำเภอถูกแต่บางส่วน และผิดบางส่วน ก็ให้แก้คำสั่งในระดับอำเภอไปตามนั้นโดยมีคำวินิจฉัยยืนยันบางส่วน กลับบางส่วนและมีคำวินิจฉัยใหม่แทนส่วนที่กลับนั้น

โดยให้มติของกรรมการอุทธรณ์อำเภอจำนวนสองในสามเสียงถือเป็นข้อยุติของกระบวนการพิจารณา

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอทำการพิจารณาคำวินิจฉัยคำร้องอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาคำวินิจฉัยออกไปได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน

ข้อ ๓๐ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอมีคำวินิจฉัยเป็นประการใด ให้แจ้งคำวินิจฉัย พร้อมทั้งความเห็นดังกล่าวเป็นหนังสือไปยังนายอำเภอ

ข้อ ๓๑ นายอำเภอมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือ เว้นแต่กรณีที่มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ

เมื่อนายอำเภอได้รับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยนั้นแก่นายทะเบียนเพื่อดำเนินการต่อไปโดยให้นำบทบัญญัติในข้อ ๒๒ และ ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ นายอำเภอหรือผู้ยื่นคำร้องฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยเช่นนั้นไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด

การอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบ ยื่นต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ได้ยื่นคำร้องของลงรายการสัญชาติ ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือจากสำนักทะเบียน ถ้าไม่อุทธรณ์ในกำหนดระยะเวลา ถือว่าสิทธิการอุทธรณ์เป็นอันสิ้นสุด

ลักษณะ ๔ คณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด

ข้อ ๓๓ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด พิจารณาการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลชนพื้นถิ่นสูง โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) ปลัดจังหวัด	เป็นประธาน
(๒) นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	เป็นกรรมการจำนวน 2 คน
(๓) เจ้าจังหวัด	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๔) ผู้ช่วยเจ้าจังหวัด	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ปลัดจังหวัดมีอำนาจเสนอแต่งตั้งนักวิชาการ หรือข้าราชการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จากสาขาวิชากฎหมาย ประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์วรรณา เป็นกรรมการในคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัดตามวรรคต้น

ข้อ ๓๔ เมื่อได้รับคำร้องอุทธรณ์แล้ว ให้นายทะเบียนส่งคำร้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด ภายใน ๕ วัน

ข้อ ๓๕ เลขานุการคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด มีหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

ข้อ ๓๖ อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๔ ว่าด้วยคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

ข้อ ๓๗ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัดมีคำชี้ขาดอุทธรณ์แล้ว ให้แจ้งคำชี้ขาดเป็นหนังสือไปยังนายอำเภอ และได้้นำบทบัญญัติในข้อ ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำชี้ขาดของคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด กรณีถ้าเป็นข้อเท็จจริงถือว่าเป็นที่สุดของกระบวนการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านของชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงตามระเบียบนี้ แต่ถ้าเป็นข้อกฎหมายผู้ร้องหรือนายอำเภอสามารถยื่นอุทธรณ์มายังคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางได้ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ ภายใน 1 เดือนนับแต่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากสำนักทะเบียน ถ้าไม่อุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาถือว่าสิทธิการอุทธรณ์เป็นอันสิ้นสุด

ลักษณะ ๖ คณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง

ข้อ ๓๘ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางพิจารณาการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูง โดยผู้อำนวยการทะเบียนกลางแต่งตั้ง ประกอบด้วย

- (๑) รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง (ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน) เป็นประธาน
- (๒) ผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลาง(ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนราษฎร) เป็นกรรมการ
- (๓) นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นกรรมการ จำนวน ๓ คน
- (๔) หัวหน้าฝ่ายทะเบียนชนกลุ่มน้อย ส่วนการทะเบียนราษฎร เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๕) หัวหน้างานกฎหมายและระเบียบชนกลุ่มน้อย ส่วนการทะเบียนราษฎร

เป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้รองผู้อำนวยการทะเบียนกลางมีอำนาจเสนอผู้อำนวยการทะเบียนกลางแต่งตั้งนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากสาขาวิชากฎหมาย ประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ชชาติพันธุ์วรรณา ให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางตามวรรคต้น

ข้อ ๓๙ เมื่อได้รับคำร้องอุทธรณ์แล้ว ให้นายทะเบียนส่งคำร้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางภายใน ๕ วัน

ข้อ ๔๐ เลขานุการคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง มีหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องอุทธรณ์

ข้อ ๔๑ อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง ให้นำบทบัญญัติ
ในลักษณะ ๔ ว่าด้วยคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔๒ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางมีคำชี้ขาดอุทธรณ์แล้ว ให้แจ้งคำชี้ขาด
เป็นหนังสือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งนายอำเภอ และให้นำบทบัญญัติในข้อ
๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำชี้ขาดของคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางถือว่าเป็นที่สุดของกระบวนการลงรายการ
สัญชาติไทยในทะเบียนบ้านของชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงตามระเบียบนี้

ลักษณะ ๗ การเพิกถอนทะเบียนรายการสัญชาติ

ข้อ ๔๓ กรณีผู้ที่ได้รับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
หรือระเบียบหรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือมีการรับรองโดยผิดจากความ
เป็นจริง ให้นายทะเบียนยื่นเรื่องต่อนายอำเภอ เพื่อให้นายอำเภอวินิจฉัยปัญหาและดำเนินการเพิกถอน
การลงรายการสัญชาติไทยโดยจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วย
การทะเบียนราษฎรและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังจากการเพิกถอนตามความในวรรคแรกแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการลงรายการ
สถานะที่แท้จริงของบุคคลนั้นในทะเบียนราษฎรตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เมื่อดำเนินการเพิกถอนรายการสัญชาติไทยของบุคคลใดแล้ว ให้รายงานต่อสำนักทะเบียนกลาง
พร้อมทั้งสำเนาให้ส่วนการทะเบียนราษฎรทราบด้วย

ข้อ ๔๔ เมื่อบุคคลบนพื้นที่สูงเสียสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติแล้ว
ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิกถอนรายการสัญชาติไทยของบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียน และให้นำความ
ในวรรคสองและวรรคสามในข้อ ๔๓ มาดำเนินการต่อไปโดยอนุโลม

ภาค ๓ การพิจารณาลงรายการสถานะของบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

ข้อ ๔๕ การพิจารณาว่าบุคคลบนพื้นที่สูงผู้ใดเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
ให้นายทะเบียนพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว
รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๔๖ เมื่อปรากฏว่าบุคคลบนพื้นที่สูงผู้ใดเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลนั้นลงในทะเบียนบ้าน(ท.ร.๑๔) เมื่อได้รับคำร้องขอเพิ่มชื่อ

ในทะเบียนบ้านจากบุคคลดังกล่าว โดยให้ปฏิบัติตามวิธีและขั้นตอนซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๔๗ ในกรณีที่บุคคลบนพื้นที่สูงซึ่งอ้างตนว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ได้รับการเพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้านโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบหรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือมีการรับรองโดยผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนยื่นเรื่องต่อนายอำเภอ เพื่อให้นายอำเภอวินิจฉัยปัญหาและดำเนินการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังจากการเพิกถอนตามความในวรรคแรกแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการลงรายการสถานที่แท้จริงของบุคคลนั้นในทะเบียนราษฎรตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและให้นำความในวรรคสองและวรรคสามในข้อ ๔๓ มาดำเนินการต่อไปโดยอนุโลม

ข้อ ๔๘ เมื่อบุคคลบนพื้นที่สูงถูกเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้นายทะเบียนดำเนินการตาม ข้อ ๔๔ โดยอนุโลม

ภาค ๕ การพิจารณาลงรายการสถานะของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๔๙ การพิจารณาว่าบุคคลบนพื้นที่สูงผู้ใด เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้นายทะเบียนพิจารณาตาม กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๐ การเพิ่มชื่อบุคคลบนพื้นที่สูงซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ลงในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) และการเพิกถอนทะเบียน ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๔๖ และ ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๑ เมื่อบุคคลบนพื้นที่สูงถูกเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้นายทะเบียนดำเนินการตาม ข้อ ๔๔ โดยอนุโลม

ภาค ๕ การพิจารณาลงรายการสถานะของบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๕๒ การพิจารณาว่าบุคคลบนพื้นที่สูงผู้ใด เป็นผู้ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวนั้น ให้นายทะเบียนพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๓ บุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและ

รายการบุคคลนั้นลงในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านจากบุคคลดังกล่าว โดยให้ปฏิบัติตามวิธีและขั้นตอนซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๔ การเพิกถอนทะเบียนของบุคคลบนพื้นที่สูงซึ่งอ้างว่าเป็นบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้นำบทบัญญัติในข้อ ๕๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

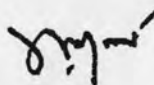
ข้อ ๕๕ เมื่อมติคณะรัฐมนตรีซึ่งผ่อนผันให้บุคคลบนพื้นที่สูงนั้นๆ ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้สิ้นสุด ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิกถอนสถานะบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนและให้นำความในวรรคสองและวรรคสามในข้อ ๕๓ มาดำเนินการต่อไปโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๖ การบังคับการตามระเบียบฉบับนี้ไม่มีผลให้ความสมบูรณ์ในการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขาที่ได้ดำเนินการไปแล้วตาม “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๙” เสียไป

ข้อ ๕๗ คำร้องขอลงรายการสัญชาติทั้งหลายที่ได้ยื่นไว้แล้วและอยู่ในระหว่างการพิจารณาไม่ว่าในระดับอำเภอหรือจังหวัดก่อนวันใช้ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๓๓ ฉบับนี้ ให้ใช้บังคับตามระเบียบใหม่ เว้นแต่คำร้องที่อยู่ในระดับจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการลงรายการสัญชาติของคำร้องนั้น แต่ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องต้องการอุทธรณ์คำอนุมัติดังกล่าว ให้นำคำร้องอุทธรณ์นั้นเสนอต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางโดยตรง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายปริญญา นาคฉัตร์ย์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

APPENDIX H

SAMPLE OF BIRTH CERTIFICATE (TOR ROR 1/1)

ท.ร. 1/1 ตอนที่ 1

หนังสือรับรองการเกิด

สถานที่ออกหนังสือรับรอง ก. ชื่อสถานพยาบาล _____
 ข. บ้านเลขที่ _____ ถนน _____ หมู่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
 ที่ _____ / _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

1 เด็กที่เกิด	1.1 ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐		1.2 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1.3 สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____		
	1.4 เกิดเมื่อวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____		เวลา _____	ตรงกับวัน _____	เดือน _____ ปี _____	
	1.5 ชื่อสถานที่ที่เกิด _____		บ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน _____	ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด _____		
2 สถานภาพของครอบครัว	บิดา	2.1 ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐		มารดา	2.2 ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐	
	บุตร	2.3 เป็นบุตรลำดับที่ _____ ☐		2.4 จำนวนบุตรทั้งหมดมี _____ คน ยังมีชีวิตอยู่ _____ คน ปลอดภัยแล้ว _____ คน ตายไป _____ คน		
3 ผู้ที่คลอด	3.1 เป็น ☐ หมอค่าเบ ☐ ผดุงครรภ์ ☐ ผู้ช่วยพยาบาล ☐ พนักงานอนามัย ☐ พยาบาล ☐ แพทย์แผนปัจจุบัน ☐ อื่น ๆ _____		3.2 ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐			
	3.3 อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด _____					
4 เด็กที่เกิด	4.1 เกิดเดี่ยว ☐	4.2 เกิดแฝด ☐ คู่ ☐ สาม ☐ สี่ ☐		4.3 เกิดแฝดลำดับที่ หนึ่ง ☐ สอง ☐ สาม ☐ สี่ ☐		
	4.4 อยู่ในครรภ์นาน เดือน _____ สัปดาห์ _____		4.5 น้ำหนักเด็ก _____ กรัม _____			
	4.6 ขาดเจ็บเนื่องจากการคลอด ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____		4.7 ร่างกายวิปริตมาแต่กำเนิด ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____			
5 การเจ็บป่วยของมารดา	5.1 เจ็บป่วยเนื่องจากการตั้งครรภ์ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____		5.2 เจ็บป่วยไม่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____			
	5.3 เจ็บป่วยเนื่องจากการคลอด ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____		5.4 ทำคลอดโดยวิธีพิเศษ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ _____			
ลงชื่อ _____ ผู้ทำคลอด (_____)			ลงชื่อ _____ ผู้ออกหนังสือ (_____) รับรองการเกิด			
ลงชื่อ _____ นายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด (_____)			ลงชื่อ _____ เจ้าบ้านผู้มอบอำนาจ (_____) ให้ไปแจ้งการเกิด			
นายทะเบียน						
เลขที่ _____ จังหวัด _____		ลงชื่อ _____ ผู้รับมอบอำนาจให้ไป (_____) ดำเนินการแจ้งการเกิด				
วัน เดือน ปี _____ เลขควบคุม _____						

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 47

APPENDIX I

SAMPLE OF BIRTH REGISTRATION CERTIFICATE
FOR NON-THAIS (TOR ROR 3)

ท.ร. ๓ ตอน ๑		คู่มือฝ่าย				๐ ๓	
บุคคลที่อยู่นอกประเทศไทย		สูติบัตร		เลขประจำตัวประชาชน			
โดยไม่ขอเข้าพยานบุคคลในลักษณะชั่วคราว							
สำนักทะเบียน							
๑ เด็ก ที่เกิด	๑.๑ ชื่อตัว		ชื่อสกุล		๑.๒ เพศ ชาย ☐ หญิง ☐		๑.๓ สัญชาติ
	๑.๔ เกิดเมื่อวันที่		เดือน * พ.ศ.		เวลา ๖		ตรงกับวัน เดือน ปี
	๑.๕ สถานที่เกิด		บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด				
	๑.๖ เป็นบุตร		๑.๗ ผู้ทำคลอด ☐ คลอดเอง ☐ หมอตำแย ☐ อื่น ๆ.....				๑.๘ นามเกิดแรกเกิด
	๑.๘ สำคัญที่		☐ พยาบาล ☐ ผอ.ครรภ์ ☐ แพทย์แผนปัจจุบัน				กรั่ม
๑.๙		เพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด					
๑.๑๐		เลขรหัสประจำบ้านที่เพิ่มชื่อเข้า					
๒ มารดา	๒.๑ ชื่อตัว		ชื่อสกุลก่อนสมรส		๒.๒ เลขประจำตัวประชาชน		
	๒.๓ อายุ ปี		๒.๔ สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ.....		๒.๕ เกิดที่จังหวัด		ประเทศ
	๒.๖ ที่อยู่		บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด		ประเทศ		
๓ บิดา	๓.๑ ชื่อตัว		ชื่อสกุล		๓.๒ เลขประจำตัวประชาชน		
	๓.๓ อายุ ปี		๓.๔ สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ.....		๓.๕ เกิดที่จังหวัด		ประเทศ
	๓.๖ ที่อยู่		บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด		ประเทศ		
		☐ แห่งเดียวกับมารดา ☐ อื่นๆ					
๔ ผู้แจ้ง	๔.๑ ชื่อตัว		ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัวประชาชน		๔.๓ อายุ ปี
	๔.๔ ที่อยู่		บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด				
	๔.๕ การแจ้งเกิด		☐ แจ้งเกิด ☐ อื่นๆ ☐ ผู้ทำคลอด ☐ ผู้อื่น				
๔.๖ หนังสือรับรองการเกิด		☐ มี ☐ ไม่มี		๔.๗ ใบรับแจ้งการเกิด ☐ มี ☐ ไม่มี		๔.๘ ลงชื่อผู้แจ้งการเกิด	
ลงชื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด							
(นายทะเบียน)							
วันที่ เดือน พ.ศ. ที่รับแจ้ง							

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 50

APPENDIX J

SAMPLE OF BIRTH REGISTRATION CERTIFICATE
NEW VERSION

 คู่มือบัตร			
ท.ร.		เลขประจำตัวประชาชน	
สำนักงานทะเบียน			
๑ เด็ก ที่เกิด	๑.๑ ชื่อตัว - ชื่อสกุล		๑.๒ เพศ ๑.๓ สัญชาติ
	๑.๔ เกิดเมื่อวันที่	เดือน พ.ศ. เวลา น. ตรงกับวัน	ที่ เดือน ปี
	๑.๕ สถานที่เกิด		
	๑.๖ เป็นบุตรลำดับที่	๑.๗ ผู้ทำคลอด	๑.๘ น้ำหนักแรกเกิด กรัม
	๑.๘ เพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านเลขที่		๑.๑๐ เลขรหัสประจำบ้านที่เก็บรักษา
๒ มารดา	๒.๑ ชื่อตัว - ชื่อสกุลก่อนสมรส		๒.๒ เลขประจำตัวประชาชน ๒.๓ อายุ ปี
	๒.๔ สัญชาติ	๒.๕ เกิดที่จังหวัด	ประเภท
	๒.๖ ที่อยู่		
๓ บิดา	๓.๑ ชื่อตัว - ชื่อสกุล		๓.๒ เลขประจำตัวประชาชน ๓.๓ อายุ ปี
	๓.๔ สัญชาติ	๓.๕ เกิดที่จังหวัด	ประเภท
	๓.๖ ที่อยู่		
๔ ผู้แจ้ง	๔.๑ ชื่อตัว - ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัวประชาชน ๔.๓ อายุ ปี
	๔.๔ ที่อยู่		
การเกิด			
๔.๕ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก		๔.๖ หนังสือรับรองการเกิด	๔.๗ ใบรับแจ้งการเกิด
ลงชื่อ		ลงชื่อ	
ผู้แจ้งการเกิด		เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	
		นายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด	
		วันที่รับแจ้ง เดือน พ.ศ.	

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 51

APPENDIX K

SAMPLE OF BIRTHPLACE CERTIFICATE

ที่ ..... /2551

ที่ว่าการอำเภอเชียงแสน
ถนนริมโขง ชร.57150

หนังสือรับรองสถานที่เกิด

ตามที่ ..... บุคคลสัญชาติ (เผ่า) อาข่า อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้ยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองสถานที่เกิดให้ กับ ..... เพื่อนำไปประกอบหลักฐานการยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยใน ทะเบียนบ้าน ตามมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 นั้น

อำเภอเชียงแสน ได้ตรวจสอบพยานเอกสาร และสอบสวนผู้ร้อง / พยานบุคคล ประกอบคำร้อง ดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง บ้านเลขที่ .....
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

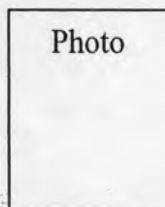
2. สำเนาหลักฐานการศึกษา ของ .....

3. สอบสวนพยานผู้รู้เห็นการเกิด ประกอบด้วย

..... บุคคลสัญชาติ ไทย ผู้ทำคลอด

..... บุคคลสัญชาติ ไทย ผู้รู้เห็นการเกิด / ผู้ปกครองท้องที่

ทุกคนให้การรับรองถูกต้องตรงกันว่า ..... บุคคลสัญชาติ (เผ่า) อาข่า เลขประจำตัวประชาชน..... เกิดที่..... อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เมื่อพ.ศ. 2534 จริง จึงออกหนังสือรับรองว่า ..... เป็นผู้ที่เกิด ในประเทศไทย โดยเกิดที่..... อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เมื่อพ.ศ. 2534 มีบิดาชื่อ..... บุคคลสัญชาติ (เผ่า) อาข่า เกิดที่ประเทศพม่า มี มารดาชื่อ..... บุคคลสัญชาติ (เผ่า) อาข่า เกิดที่ประเทศพม่า

ให้ไว้ ณ วันที่
ลงชื่อ

(นายชำนาญ สรรพพิจิต)

ปลัดอำเภอ(เจ้าพนักงานปกครอง 7จ.)รักษาราชการแทน

นายอำเภอเชียงแสน

ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

(ลงชื่อ)

ผู้ได้รับการรับรอง

หมายเหตุ เอกสารฉบับนี้ใช้เพื่อนำไปแสดงประกอบหลักฐานในการขอลงรายการสัญชาติไทยใน ทะเบียนบ้าน เท่านั้น

APPENDIX L

SAMPLE OF HOUSE MEMBER SURVEY REGISTRATION RECORD (TOR ROR CHOR KHOR 1)

ระเบียบสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน

ครอบครัวที่ 41 บ้านเลขที่ (ถ้ำมี) หมู่ 4 ต.ต๋อ หน่วยหรือเขตพื้นที่ ๒ หมู่ ๕๐๒ ชื่อหมู่บ้าน น้อยหัวปลา
 อาชีพหลักของครอบครัว ปลูกข้าว อาชีพรองของครอบครัว ปลูกข้าว
 ครัวสุดท้ายชายนางมา น. ๗๗๕ ๐. ๗๗๕ จังหวัด โพนแก้ว ประเทศ ไทย จำนวนปีที่เข้ามา ๑๑ ปี

ลำดับ ที่	ชื่อตัว-ชื่อสกุล	เพศ		ความสัมพันธ์ กับ หัวหน้า ครอบครัว	อายุ ปี	วันเดือน ปีเกิด		เกิดที่		เผ่า	ชื่อ		ศาสนา	พูดภาษา ไทยได้ หรือไม่		การศึกษา						ทำบัตร ประจำตัวแล้ว		หมายเหตุ		
		ช	ญ			จังหวัด	ประเทศ	บิดา	มารดา		บิดา	มารดา		อ่าน เขียน ไทย	อ่าน เขียน อื่น	ชั้น การศึกษา	เลขที่	อำเภอ								
		๓	๔			๕	๖	๗	๘		๙	๑๐		๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐		๒๑	๒๒
1	หน่อ น้อย	✓		หัวหน้า	50	๗	๗	โพนแก้ว	ไทย	ต๋อ	ต๋อ	ต๋อ	ต๋อ	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	หน่อ น้อย		✓	ภรรยา	28	๕	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
3	อนัน น้อย		✓	ภรรยา	10	๕	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
4	อนัน น้อย		✓	ภรรยา	5	๕	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
5	อนัน น้อย		✓	ภรรยา	2	๕	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
6	หน่อ น้อย		✓	ภรรยา	๖๗	๗	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
7	หน่อ น้อย		✓	ภรรยา	16	๕	๗	"	"	"	ต๋อ	ต๋อ	"	"	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 54

APPENDIX M

SAMPLE OF HIGHLAND PEOPLE PERSONAL REGISTRATION RECORD

ทิวทัศน์

แบบพิมพ์ประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง

แผ่นที่.....ในจำนวน.....

สำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....รหัสสำนักทะเบียน [ ]

จังหวัด.....รหัสจังหวัด [ ]

วัน เดือน ปี ที่จัดทำประวัติ.....

บัญชีรายชื่อบุคคลในบ้าน		☐ หัวหน้าครอบครัวเข้ามาในประเทศไทยหลายครั้ง.....เมื่อ พ.ศ..... ☐ เคยอยู่ในประเทศไทยที่อำเภอ.....จังหวัด.....รวม.....ปี ☐ มาอยู่ที่อำเภอ (ที่อยู่ปัจจุบัน).....จังหวัด.....รวม.....ปี	
เลขรหัสประจำบ้าน			
บ้านเลขที่	หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....		
ชื่อสถานที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครอบครัว	
ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	สถานที่เกิด	รายการมารดาบิดา
ลำดับ	ชื่อตัว	เพศ (เจ้าบ้าน)	เลขประจำตัวประชาชน (ถ้ามี)
	ชื่อสกุล	วันที่ เดือน พ.ศ.	ชื่อ สัญชาติ
		ชาย ๑	มารดา
		หญิง ๒	บิดา
		ชาย ๑	มารดา
		หญิง ๒	บิดา
		ชาย ๑	มารดา
		หญิง ๒	บิดา
		ชาย ๑	มารดา
		หญิง ๒	บิดา

ลงชื่อ.....
 (.....)
 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/เจ้าของพื้นที่

- หมายถึงอพยพมาจากนอกประเทศและเข้ามาในประเทศไทยครั้งใดก็ตาม
  - หมายถึงอำเภอที่อพยพมาก่อนก่อนมาปัจจุบัน (อาจหลายอำเภอ)
  - หมายถึงอำเภอที่อยู่ปัจจุบันขณะทำการสำรวจ (อาจเกิดที่อำเภออื่นก็ได้)
- ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง [ ] ที่ต้องการกรอกข้อมูล

APPENDIX O

SAMPLE OF DISPLACED BURMESE REGISTRATION RECORD

แบบพิมพ์ทะเบียนประวัติผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เข้ามาก่อน ๙ มีนาคม ๒๕๑๙

แผ่นที่ ..... ในจำนวน ..... แผ่น

สำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ..... รหัสสำนักทะเบียน
 จังหวัด ..... รหัสจังหวัด
 วัน เดือน ปี ที่จัดทำประวัติ .....

บัญชีรายชื่อบุคคลในบ้าน		☐ หัวหน้าครอบครัวเข้ามาในประเทศไทยทางด่าน ..... เมื่อ พ.ศ. .... ☐ เคยอยู่ในประเทศไทยที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... รวม ..... ปี ☐ มาอยู่ที่อำเภอ (ที่อยู่ปัจจุบัน) ..... จังหวัด ..... รวม ..... ปี	
เลขรหัสประจำบ้าน		อำเภอ	
ชื่อสมานที	ชื่อหมู่บ้าน	ครอบครัว	สถานที่เกิด
เลขประจำตัวประชาชน	สถานภาพ (เจ้าบ้าน)	รายการมารดาบิดา	ที่คิดรูปถ่าย
ชื่อตัว	เกิด วันที่ เดือน พ.ศ.	เลขประจำตัวประชาชน (ถ้ามี)	
ชื่อสกุล	ชาย	ชื่อ	สัญชาติ
	หญิง	มารดา	
	ชาย	บิดา	
	หญิง	มารดา	
	ชาย	บิดา	
	หญิง	มารดา	
	ชาย	บิดา	
	หญิง	มารดา	
	ชาย	บิดา	
	หญิง	มารดา	

พจนานุกรม

บ้านเลขที่ / หมู่บ้าน / เจ้าของเขตพื้นที่

- หมายถึงครอบครัวที่อพยพจากประเทศพม่าเข้ามาในประเทศไทยโดยลำพังหรือด้วยครอบครัว
- หมายถึงครอบครัวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยปัจจุบัน (อาจหลายครั้ง)
- หมายถึงผู้พลัดถิ่นที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย (อาจถึงที่ถาวรแล้วก็ได้) ให้ใช้ชื่อจริงตามมา ; ในช่อง ที่ต้องกรอกรหัสข้อมูล

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 58

APPENDIX P

THAI LUE REGISTRATION RECORD

กัมพูชา

**ทะเบียนประวัติ
ไทยลื้อ**

		๑. เลขประจำตัวประชาชน <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>		๒. วันออกบัตร...../...../.....วันหมดอายุ...../...../.....	
		๓. เขียนที่.....			
หมายเหตุ ให้เขียนเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงตามความเป็นจริง					
ชื่อ	ชื่อตัว (ภาษาไทย).....	ชื่อสกุล.....	ชื่ออื่นๆ (ถ้ามี).....	เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง
เพศ	ชื่อตัว ชื่อสกุล (ภาษาจีน).....				
ภูมิลำเนา	เกิดที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....ประเทศ..... เข้ามาในประเทศไทยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เข้ามาทางด้านอำเภอ.....จังหวัด..... สถานที่ที่เข้ามาอยู่ครั้งแรก.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....				
วันเกิด	เกิดเมื่อ.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....				
คำหั้น	รูปร่าง.....ผิว.....ผมสี.....รูปหน้า.....สีระ.....คาสี.....คำหั้น, ลายสัก.....				
รูปพรรณ	ส่วนสูง.....ซม. น้ำหนัก.....กก. ลักษณะอันเป็นเครื่องสังเกต (เช่น ความพิการ หรือท่าทางการเดิน).....				
อาชีพ	ปัจจุบัน อาชีพ.....สถานที่ประกอบอาชีพ.....เลขประกอบอาชีพ.....				
การศึกษา	สำเร็จชั้น ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ อุดมศึกษา ☐ อื่นๆ (ระบุ)..... ชื่อสถานที่ศึกษา.....				
สถานภาพ	สถานภาพการสมรส ☐ สมรส ☐ โสด ☐ หม้าย ☐ หย่า ☐ แยกกันอยู่				
การสมรส	ชื่อตัวชื่อสกุลภรรยาหรือสามี คนที่ ๑ (ภาษาไทย).....(ภาษาจีน).....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
	ชื่อตัวชื่อสกุลภรรยาหรือสามี คนที่ ๒ (ภาษาไทย).....(ภาษาจีน).....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 59

APPENDIX Q

SAMPLE OF HOUSE REGISTRATION CERTIFICATE FOR NON-THAIS
(TOR ROR 13)

House page (Information of the house-first page)

รายการเกี่ยวกับบ้าน		เล่มที่	1
เลขรหัสประจำบ้าน	XXXX-XXXXXX-X	สำนักทะเบียน	อำเภอ เชียงแสน
รายการที่อยู่	หมู่ที่	อำเภอ เชียงแสน จังหวัด เชียงราย	
ชื่อหมู่บ้าน		ชื่อบ้าน	
ประเภทบ้าน	มีถนนตัดยังไม่ได้สัญชาติไทย	ลักษณะบ้าน	
วันเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่	3 ตุลาคม 2534	ลงชื่อ	นายทะเบียน
		(นายรังสรรค์ ขวัญเมืองเดิม)	
		วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน	6 กันยายน 2547

Person page (Information of the person)

XXXX-XXXXXX-X		ลำดับที่	2
วันของเลขรหัสประจำบ้าน	5708-902035-5	ลำดับที่	1
ชื่อ นาย ก ข	สัญชาติ อาช่า	เพศ	ชาย
X-XXXX-XXXX-XX-X	ผู้อาศัย	เกิดเมื่อ	2504
เลขประจำตัวประชาชน	5708-00002-99-8 สถานภาพ	สัญชาติ	อาช่า
มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ		สัญชาติ	อาช่า
บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ	อาช่า	สัญชาติ	อาช่า
• มาจาก	ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร	ลงชื่อ	นายทะเบียน
เริ่มมาอยู่ในบ้านนี้เมื่อ	16 ม.ค. 2544	(นายรังสรรค์ ขวัญเมืองเดิม)	
** ไปที่		นายทะเบียน	

APPENDIX R

SAMPLE OF IDENTIFICATION CARD FOR HIGHLANDERS (BLUE CARD)
GIVEN IN THE SUEVEY IN 1990-1991

Front

รูปประจำตัว

ชื่อ-ชื่อสกุล

คำหนึ่ง

วัน เดือน ปีเกิด

บ้าน เลขที่ หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

เผ่า

ชื่อ

นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

ประทับตราประจำตำแหน่ง

ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อตำบล หมู่บ้าน

Back

บัตรผู้มีใช้บัตรประจำตัวประชาชน

ตาม พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

บัตรประจำตัวบุคคลพลเมือง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- บัตรประจำตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อรับบัตรหวาง
- หากหมดอายุ บัตรประจำตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ส่งบัตรนำหลักฐานไปขอทำใหม่ ณ ที่ที่ออกบัตรภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิดเหตุ
- ห้ามบุคคลอื่นนำบัตรไปใช้ มิฉะนั้นจะถือว่าผิดกฎหมาย

วันออกบัตร / / บัตรหมดอายุ / /

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 60

APPENDIX S

**SAMPLE OF IDENTIFICATION CARD FOR HIGHLANDERS
(GREEN CARD WITH RED RIMS)
GIVEN IN THE SUEVEY IN 1999**

Front

	<div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-bottom: 5px;"> </div>
	ชื่อ.....
	* เกิดวันที่.....*
	คำหนี.....
	บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....
	อำเภอ..... จังหวัด.....
ฝ่า..... ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่งนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ประทับตราประจำตำแหน่ง	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px;"></div> </div>
	ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

Back

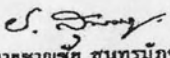
บัตรนี้มิได้ใช้สำหรับบัตรประชาชน กาม พ.ร.บ. บัตรประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖		
บัตรสำรวจชุมชนบนพื้นที่สูง		
เล่มที่.....	<u>ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ใช้บัตรสำรวจ</u>	เลขที่.....
๑. ห้ามบุคคลที่มีชื่อในบัตร เคลื่อนย้ายออกนอกเขตพื้นที่ที่ออกบัตร และพกบัตร ติดตัวตลอดเวลาเพื่อรับการตรวจ		
๒. การย้ายออกนอกเขตพื้นที่ให้เป็นไปตามที่ทางราชการจะกำหนด		
สำรวจเมื่อวันที่...../...../.....		

Source: Kitprayoon and Ngam-au-rulert, 2001: 61

APPENDIX T

**SAMPLE OF IDENTIFICATION CARDS OF PEOPLE WITHOUT
THAI NATIONALITY (IDWT)**

Front

Photo	บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย X XXXX XXXXX XX X บุคคลบนพื้นที่สูง		
		ชื่อ ชื่อสกุล เกิดวันที่ -- 2513 ที่อยู่ : หมู่ที่ จ.เชียงราย	อ.เชียงแสน
XXXX-XXXXXX	8 มี.ย. 2550 วันออกบัตร	7 มี.ย. 2556 วันบัตรหมดอายุ	 นายชาญชัย ชูธรรมมัญญ์ ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

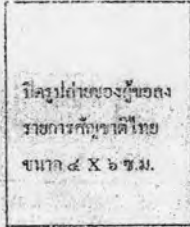
Back

DPTF11716	
กรมการปกครอง	กระทรวงมหาดไทย
ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว 1. บัตรนี้มีใช้บัตรประจำตัวประชาชน 2. ให้พกบัตรนี้ติดตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อรับการตรวจ 3. ห้ามผู้มีชื่อในบัตรออกนอกพื้นที่ออกบัตร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร	
๓ ๐๐48548 3	

APPENDIX U

REQUEST FORM OF ACQUIRING THAI NATIONALITY ACCORDING TO SECTION 23 OF NATIONALITY ACT B.E. 2508 (C.E. 1965) AS AMENDED IN 2551 (C.E. 2008)

Page 1

ด้านหน้า

แบบขอลายขอพระราชทานสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน

ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
มาขึ้นคำขอต่อนายทะเบียนบ้านอำเภอ/ท้องถิ่น.....เพื่อขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตาม
มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้แก่ ตัวข้าพเจ้าเอง บุคคลอื่น ได้แก่
ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปี.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
มีความสัมพันธ์กับข้าพเจ้าในฐานะ.....
พร้อมคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานเอกสารทะเบียนราษฎรและเอกสารอื่นๆ มาด้วย คือ
 ผู้คิดคร เลขที่.....ลงวันที่.....ออกให้โดยสำนักทะเบียน.....
 หนังสือรับรองสถานที่เกิด เลขที่.....ลงวันที่.....ออกให้โดย.....
 สำเนาทะเบียนบ้าน/สำเนาทะเบียนประวัติราษฎร เลขที่.....
 เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) ได้แก่.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่แจ้งไว้ข้างต้นทั้งหมดนั้นเป็นความจริงทุกประการ และขอรับรองว่าผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยตามคำขอลงฉบับนี้เป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายที่จะได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ หากปรากฏว่ามีการปกปิดข้อเท็จจริงหรือผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยเป็นผู้ที่มีพฤติการณ์ซึ่งเป็นกีดขวางความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ข้าพเจ้ายินยอมให้นายทะเบียนยกเลิกถอนคำขอลงฉบับนี้ แก่ใบรายการสัญชาติให้กลับสู่สถานะเดิมก่อนยื่นคำขอ และแจ้งความดำเนินคดีแก่ข้าพเจ้าได้

Two empty rectangular boxes for signatures or stamps.

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)
(วางชื่อ).....ผู้ขอลงรายการ
(.....)สัญชาติไทย

ด้านหลัง

สำหรับเจ้าหน้าที่

<p>๑. ได้รับคำขอลงรายการสัญชาติไทยเมื่อวันที่.....เวลา.....น.</p> <p>๒. ตรวจสอบหลักฐานเอกสารที่แนบมาพร้อมคำขอที่แจ้งไว้ในคำขอแล้วปรากฏว่า</p> <p>☐ ครบถ้วน   ☐ ไม่ครบถ้วน</p> <p>(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่</p> <p>(.....)</p>
<p>เสนาอำเภอมหาดำเนินการเขต.....</p> <p>ได้ตรวจสอบคำขอ พยานหลักฐาน และตอบสวนพยานบุคคลตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแล้วเห็นว่า</p> <p>☐ ผู้ขอมีคุณสมบัติที่จะได้รับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นควรดำเนินการให้</p> <p>☐ ผู้ขอมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>เห็นควรไม่ดำเนินการให้</p> <p>☐ อื่น ๆ.....</p> <p>(ลงชื่อ).....นายทะเบียน</p> <p>(.....)</p> <p>วันที่.....</p>
<p>คำสั่งนายอำเภอมหาดำเนินการเขต</p> <p>☐ อนุมัติตามคำขอ</p> <p>☐ ไม่อนุมัติ เพราะ.....</p> <p>.....</p> <p>และให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ</p> <p>(ลงชื่อ).....</p> <p>(.....)</p> <p>วันที่.....</p>

APPENDIX V

REQUEST FORM OF ACQUIRING THAI NATIONALITY ACCORDING TO
REGULATION OF CENTRAL REGISTRATION BUREAU REGARDING
PERSONAL LEGAL STATUS OF HIGHLANDERS B.E. 2543 (C.E. 2000)

Page 1

คำร้องขอลงรายการในทะเบียนบ้าน

เลขที่.....

ลงวันที่.....

(ฉีกให้ผู้ร้องไป)

คำร้องเลขที่.....

ลงวันที่.....

คำร้องขอลงรายการในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎร
ให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอให้พิจารณาขอลงรายการสถานะในทะเบียนราษฎร (สัญชาติไทย)

เรียน นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

1. ข้าพเจ้า นาย/นาง/น.ส.....อายุ.....ปี
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิดบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เป็นชาย/เธอ
หรือ.....

- บิดาชื่อ นาย.....เกิดที่.....
.....เป็นชาย/เธอ.....หรือ.....

- มารดาชื่อ นาง.....เกิดที่.....
.....เป็นชาย/เธอ.....หรือ.....

2. ภรรยาข้าพเจ้าชื่อ นาง.....อายุ.....ปี
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิดบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เป็นชาย/เธอ
หรือ.....

- บิดาชื่อ นาย.....เกิดที่.....
.....เป็นชาย/เธอ.....หรือ.....

- มารดาชื่อ นาง.....เกิดที่.....
.....เป็นชาย/เธอ.....หรือ.....

Page 2

ข้าพเจ้ามีบุตรกับภรรยา (หรือพี่น้อง) จำนวน.....คน คือ

1. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
2. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
3. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
4. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
5. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
6. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....
7. ....อายุ.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด.....

ข้าพเจ้าขออ้างพยาน ดังนี้ (ตามระเบียบ ฯ ข้อ 11 วรรคสามประกอบวรรคสี่)

1. พยานเอกสาร คือ.....
  - 1.1 .....
  - 1.2 .....
  - 1.3 .....
  - 1.4 .....
  - 1.5 .....
2. พยานบุคคล (คำรับรองพร้อมถ่ายบัตรประจำตัวแนบ) คือ
  - 2.1 .....ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง.....
  - 2.2 .....ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง.....

Page 3

พร้อมคำร้องนี้ ข้าพเจ้าได้จัดส่งพยานเอกสารและคำรับรองของพยานบุคคลมาเพื่อพิจารณา โดยข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้าพเจ้ามีสิทธิตาม พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 และระเบียบฯ ดังกล่าวทุกประการ ถ้าข้าพเจ้าไม่มีคุณสมบัติและแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ข้าพเจ้ายอมให้ทางราชการดำเนินคดีกับข้าพเจ้า และเพิกถอนการลงรายการสัญชาติไทยตามระเบียบฯ ข้อ 43 ต่อไป

ลงชื่อ ผู้ร้อง
(.....)

ลงชื่อ ภรรยา
(.....)

บันทึกข้อความ.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ
(.....)

เจ้าหน้าที่

...../...../.....

Page 4

ความเห็นของนายทะเบียน

ได้ตรวจสอบตามกฎหมายและระเบียบฯ แล้ว เห็นควร

- อนุมัติ เพราะ.....
- ไม่อนุมัติ เพราะ.....
- ควรดำเนินการ.....

ลงชื่อ

(.....)

นายทะเบียน

...../...../.....

คำวินิจฉัยของนายอำเภอ

- อนุมัติ
- ไม่อนุมัติ เพราะ.....
- .....
- อื่น ๆ .....
- .....

ลงชื่อ

(.....)

นายอำเภอ.....

...../...../.....

การอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอบันทึกท้ายคำร้อง

1. ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอเมื่อ.....นายทะเบียนส่งให้คณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอพิจารณาตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....
2. ผลของการวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอ.....
- .....

ลงชื่อ

(.....)

นายทะเบียน

การอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด

1. ผู้ร้อง (หรือนายอำเภอ) อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์อำเภอต่อคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด
เมื่อ.....นายทะเบียนสั่งให้คณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัดพิจารณา
ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....
2. ผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัด.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

นายทะเบียน

...../...../.....

การอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง

1. ผู้ร้อง (หรือนายอำเภอ) อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์จังหวัดต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง
เมื่อ.....นายทะเบียนสั่งให้คณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลางพิจารณา
ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....
2. ผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ส่วนกลาง.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

นายทะเบียน

...../...../.....

หมายเหตุ คำร้องพร้อมเอกสารและคำรับรองของพยานให้จัดส่งพร้อมคำอุทธรณ์ทุกระดับ และให้นายทะเบียน หมายเหตุ คำสั่งและคำวินิจฉัยของนายอำเภอและคณะกรรมการอุทธรณ์ทุกระดับในคำร้องและลงลายมือชื่อกำกับไว้พร้อม วัน เดือน ปี

คำรับรองของพยานบุคคลในการขอลงรายการสถานะตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543

.....

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปีอยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....
ถือบัตรประจำตัวข้าราชการ/บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....ออกให้เมื่อวันที่.....
ข้าพเจ้าได้รู้เห็น (ประจักษ์พยาน) เกี่ยวกับสถานะของ.....ดังนี้

1. ....
2. ....
3. ....

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้แนบสำเนาบัตรประจำตัวมาด้วยแล้ว โดยข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้าได้ศึกษา
ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543
แล้ว มีความเข้าใจในระเบียบดังกล่าว และถ้าหากข้าพเจ้ารับรองรายการของผู้ยื่นคำร้องขอลงรายการสถานะอันเป็นเท็จ
หรือมิได้รู้ข้อเท็จจริง แล้วมารับรองเพื่อให้ผู้ร้องสามารถขอลงรายการสถานะได้ ข้าพเจ้ายินยอมให้ทางราชการดำเนิน
คดีอาญากับข้าพเจ้าตามกฎหมายถ้าความจริงปรากฏขึ้นมาภายหลังว่าผู้ร้องและครอบครัวไม่มีสิทธิและคุณสมบัติ
ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่จะมายื่นขอลงรายการสถานะในทะเบียนราษฎร

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

BIOGRAPHY

Aticha Wongwian was born and raised in Chiang Rai, the residence of various groups of minority. Tribal and hill people were easily and normally seen almost everywhere in her hometown. Talking about hill people, Aticha usually thinks of their colorful and beautiful clothing, their smiles as well as their fresh and sweet vegetables. She had very smart tribal classmates in high school. Their modesty always impressed her. She also had a chance to visit and to associate with numbers of hill villages in Chiang Mai and Mae Hong Son during her undergraduate activities on environmental projects. Though working in the projects, she found that hill people, who were usually poor and lacked education as well as health care, were subject to discrimination and human rights violation. Their farming and living areas were often claimed by the government as National Forest areas. A lot of them, mostly children and women, were lured to human trafficking circle. She kept the interest in hill people's problems in her mind until she pursued the Master's degree in International Development Studies. During her research for a paper on Human Rights, she found that statelessness was a crucial cause of the above mentioned problems occurred among hill people. She decided to conduct her thesis on the topic.

Aticha obtained a Bachelor of Arts in English from Chiang Mai University. After a year of teaching English in a school in Chiang Mai, she moved to book business for 5 years before switching back to work in education field. She worked as an operation staff at Executive Education Center, Sasin Graduate Institute of Business Administration, Chulalongkorn University for almost a year before she became a program officer for the M.A. program in International Development Studies (MAIDS). Two years of working at MAIDS prompted her interest in development work. During her third year at MAIDS, she was not only a staff who worked for the program but also a part-time student in the MAIDS program. She finally resigned from work and became a full-time student in the year later. During her data collecting for the thesis, she interned with the Mirror Foundation Chiang Rai.